

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w KATOWICACH

**Sprawozdanie z działalności
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach za 2013 rok**

Zatwierdzone uchwałą Rady Nadzorczej nr 90/2014 z dnia 22 kwietnia 2014 roku

SPIS SKRÓTÓW	1
<u>I. WPROWADZENIE.....</u>	2
<u>II. PLAN DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZU NA 2013 ROK.....</u>	4
1. PLAN FINANSOWY NA 2013 ROK	4
1.1. PRZYCHODY	4
1.2. KOSZTY.....	6
2. KIERUNKI WYDATKOWANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH	8
<u>III. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH FUNDUSZU</u>	12
1. RADA NADZORCZA.....	12
2. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU.....	13
3. WSPÓLDZIAŁANIE Z ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	15
3.1. WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDAMI I ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ.....	15
3.2. KONTAKTY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI, DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA FUNDUSZU	17
<u>IV. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO.....</u>	21
1. WDRAŻANIE POIŚ.....	21
2. KONTROLA W RAMACH POIŚ	23
<u>V. GOSPODAROWANIE ŚRODKAMI FINANSOWYMI W 2013 ROKU.....</u>	24
1. BILANS.....	24
2. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	25
<u>VI. STRUKTURA FINANSOWANIA ZADAŃ</u>	27
1. STRUKTURA WPŁYWÓW I WYDATKÓW	27
2. POMOC FINANSOWA FUNDUSZU.....	29
3. FORMY FINANSOWANIA	32
3.1. FINANSOWANIE ZWROTNE.....	32
3.2. FINANSOWANIE BEZZWROTNE.....	32
3.2.1. Dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i przekazanie środków	33
3.2.2. Umorzenia udzielonych pożyczek.....	34
3.2.3. Nagrody za działalność.....	35
3.2.4. Zwrot gminom utraconych dochodów.....	35
4. NADZÓR WŁAŚCICIELSKI	35
5. POMOC PUBLICZNA.....	36
6. WYDATKI MAJĄTKOWE WŁASNE	37
<u>VII. WNIOSKI I UMOWY O DOFINANSOWANIE ZADAŃ</u>	38
1. WNIOSKI O DOFINANSOWANIE ZADAŃ	38
2. ZAWARTE UMOWY	39
2.1. UMOWY DOTACJI, PRZEKAZANIA ŚRODKÓW I POŻYCZEK	40
2.2. UMOWY UMORZENIA POŻYCZEK.....	40
2.3. UMOWY W RAMACH BANKOWYCH LINII KREDYTOWYCH.....	41
2.4. UMOWY DOPLĄT DO OPROCENTOWANIA KREDYTÓW BANKOWYCH.....	41

<u>VIII. EFEKTY EKOLOGICZNE I RZECZOWE Z UMÓW ZAWARTYCH W 2013 ROKU</u>	42
1. OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH	42
2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	44
3. OCHRONA ATMOSFERY	44
4. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM.....	45
5. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU.....	50
6. EDUKACJA EKOLOGICZNA	51
7. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA	52
8. ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE W REGIONIE.....	53
<u>IX. NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA ZAKOŃCZONE W 2013 ROKU</u>	54
1. OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH	54
2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	54
3. OCHRONA ATMOSFERY	55
4. PROGRAMY I AKCJE EKOLOGICZNE	56
<u>X. KONTROLA REALIZACJI ZAWARTYCH UMÓW</u>	58
<u>XI. SPIS TABEL</u>	59
<u>XII. SPIS RYSUNKÓW</u>	60
<u>XIII. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW</u>	61

SPIS SKRÓTÓW

Biuro	Biuro Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Fundusz	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
IP	Instytucja Pośrednicząca
Narodowy Fundusz	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Plan działalności	Plan działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Plan finansowy	Roczny Plan Finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
POIiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
Rada Nadzorcza	Rada Nadzorcza Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Zasady	Zasady udzielania dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Zarząd	Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
zwrot gminom utraconych dochodów	zwrot gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne

I. WPROWADZENIE

Prawne i finansowe podstawy działalności Funduszu wyznacza ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku, ustawa o finansach publicznych, ustawa o rachunkowości, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz postanowienia Statutu Funduszu.

W 2013 roku minęło 20 lat od momentu powstania wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Od ponad 20 lat Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach udziela dofinansowania na przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w województwie śląskim. Wartość wsparcia udzielonego ze środków Funduszu na poprawę stanu środowiska w ciągu 20 ostatnich lat sięgnęła niemalże 6 mld zł, w tym blisko 70% w formie finansowania pożyczkowego. Wypracowane mechanizmy zwrotne pozwalają na kumulowanie środków na kolejne inwestycje.

Osiągnięcia Funduszu nie byłyby możliwe bez bliskiej współpracy z jego partnerami: samorządami, podmiotami publicznymi, przedsiębiorcami oraz służbami i organizacjami realizującymi zadania w obszarze ochrony środowiska w regionie. Dobra znajomość problematyki regionalnej, potrzeb i problemów beneficjentów, pozwala Funduszowi na elastyczność i szybkie reagowanie na bieżące wyzwania.

Jako samorządowa osoba prawna Fundusz skutecznie pełni rolę finansowego instrumentu realizacji polityki ekologicznej państwa w połączeniu ze spełnieniem oczekiwań regionalnej społeczności.

Rok 2013 był pierwszym rokiem realizacji celów wyznaczonych przez Strategię działania Funduszu na lata 2013-2016. Celem generalnym Funduszu jest zapewnienie systematycznej i trwałej poprawy stanu środowiska w województwie śląskim oraz zachowanie i przywracanie na jego obszarze terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Podobnie jak w latach poprzednich Fundusz w 2013 roku, wspierał działania na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu zgodnie z polityką ekologiczną państwa i województwa, poprzez preferencyjne dofinansowanie przedsięwzięć zmierzających do osiągnięcia celów długookresowych i krótkookresowych zapisanych w wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz zapewniających absorpcję środków unijnych dla osiągnięcia w województwie śląskim stanu środowiska wynikającego z ustaleń akcesji Polski do Unii Europejskiej.

W 2013 roku kontynuowane były wprowadzone w 2012 roku zasady przyjmowania i rozpatrywania wniosków o dofinansowanie zadań proekologicznych ze środków Funduszu. System naboru wniosków dawał możliwość wyboru zadań najlepiej przygotowanych i przynoszących największe efekty ekologiczne.

Dofinansowanie zadań przez Fundusz odbywało się na warunkach preferencyjnych w odniesieniu do: udziału środków finansowych Funduszu w kosztach kwalifikowanych zadań, wysokości oprocentowania i okresu spłaty pożyczek oraz wysokości umorzeń.

Fundusz udzielał dofinansowania zgodnie z:

- Listą przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków Funduszu na 2013 rok,
- Zasadami udzielania dofinansowania ze środków Funduszu,
- Kryteriami wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Funduszu.

Realizacja celów strategicznych i operacyjnych Funduszu przebiegała w ramach wdrożonego i stale doskonalonego zintegrowanego systemu zarządzania jakością i środowiskowego, zorganizowanego według wymagań międzynarodowych norm: ISO 9001, ISO 14001 i europejskiego systemu ek zarządzenia i audytu we wspólnocie (EMAS).

Dofinansowanie zadań przez Fundusz w 2013 roku następowało zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska oraz wytycznymi zawartymi w następujących dokumentach programowych:

- Polityce ekologicznej państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016,
- Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020 +”,
- Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018,
- Strategii działania Funduszu na lata 2013-2016,
- Wspólnej strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku,
- Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013,
- Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2007-2013,
- Programie dla Odry - 2006,
- Programie ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły,
- Programie małej retencji dla województwa śląskiego,
- Planie gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014,
- Programie ochrony powietrza dla stref województwa śląskiego, w których stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy stężenia substancji w powietrzu,
- Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030.

Fundusz realizuje swoją misję uczestnicząc w rozwiązywaniu problemów związanych z ochroną środowiska na poziomie lokalnym, regionalnym, a także ponadregionalnym. Model funkcjonowania Funduszu z osobowością prawną sprawdził się jako efektywny element publicznego wsparcia finansowego ochrony środowiska.

Rok 2013 był szczególnie dla sytuacji finansowej Funduszu. Ustawa z dnia 16 listopada 2012 roku o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce, między innymi wprowadziła zmiany do ustawy Prawo ochrony środowiska. Zmianie uległy terminy wnoszenia przez zobowiązanych opłat za korzystanie ze środowiska, które stanowią podstawowe źródło przychodów Funduszu. W konsekwencji w 2013 roku Fundusz uzyskał przychody z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska o ponad połowę niższe niż w roku poprzednim. W odpowiedzi na zmianę terminów wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska w celu zachowania ciągłości realizacji planu działalności Fundusz zaciągnął w Narodowym Funduszu pożyczkę w ramach programu „Wsparcie realizacji polityki ekologicznej Państwa przez Ministra Środowiska część 6) Region – wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW”.

Fundusz w 2013 roku aktywnie uczestniczył we wdrażaniu środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Fundusz kontynuował wypełnianie obowiązków wynikających z Porozumienia zawartego 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla priorytetu: I. Gospodarka wodno-ściekowa i II. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (wraz z późniejszymi aneksami). Na mocy tego porozumienia Fundusz pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej II stopnia (IP II) dla projektów o wartości całkowitej poniżej 25 mln euro.

II. PLAN DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZU NA 2013 ROK

Plan działalności na 2013 rok został opracowany w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku i został przyjęty uchwałą Rady Nadzorczej 27.11.2012 roku. W trakcie roku plan był zmieniany uchwałą Rady Nadzorczej nr 97/2013 z dnia 22.04.2013 roku oraz nr 353/2013 z dnia 29.10.2013 roku. Zmiany w Planie działalności na 2013 rok dotyczyły zarówno zmian w planie finansowym stanowiącym załącznik do planu działalności, jak i zmian kwot w poszczególnych kierunkach wydatkowania środków finansowych na 2013 rok.

1. PLAN FINANSOWY NA 2013 ROK

Plan finansowy na 2013 rok został przygotowany zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16.11.2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej z uwzględnieniem założeń przyjętych w Strategii Funduszu na lata 2013-2016 oraz jego aktualnej sytuacji finansowej.

Fundusz prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, pokrywając z posiadanych środków i uzyskiwanych wpływów: wydatki na finansowanie zadań określonych w ustawie Prawo ochrony środowiska oraz koszty działalności. Wykonanie Planu finansowego za 2013 rok przedstawia się następująco:

Stan funduszu na początek 2013 roku wyniósł:	1 200 143 tys. zł
podstawowymi składnikami majątku były:	
należności z tytułu udzielonych pożyczek	1 059 302 tys. zł
udziały i akcje	36 836 tys. zł
środki pieniężne	93 127 tys. zł

1.1. PRZYCHODY

Przychody Funduszu w roku 2013 przedstawiają się następująco:

Tabela nr 1. Plan i wykonanie przychodów Funduszu w 2013 roku [w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i kar pieniężnych za przekroczenie lub naruszenie wymogów ochrony środowiska	60 350	60 872
2.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa	1 844	2 357
3.	Nadwyżka dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	1 592	1 592
4.	Przychody finansowe	37 200	44 667
5.	Pozostałe przychody	300	283
	Razem	101 286	109 771

Przychody Funduszu w 2013 roku wyniosły 109 771 tys. zł i stanowiły 108% w stosunku do planowanych przychodów (w porównaniu z rokiem 2012 mniej o 59 050 tys. zł, głównie z powodu niższych przychodów z opłat za korzystanie ze środowiska). Zasadniczy wpływ na tak duże zmniejszenie wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska wywarła ustawa z dnia 16 listopada 2012 roku o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce, która między innymi, wprowadziła zmiany do ustawy Prawo ochrony środowiska. Ustawodawca zmienił terminy wnoszenia, przez zobowiązanych, opłat za korzystanie ze środowiska. Dotąd podmiot korzystający ze środowiska wносił opłatę do końca miesiąca następującego po upływie każdego półrocza. Po zmianie, począwszy od opłat należnych za rok 2013, obowiązuje jeden termin wnoszenia opłat za dany rok kalendarzowy, do 31 marca następnego roku. W konsekwencji wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska zmniejszyły się o ponad 65 000 tys. zł w stosunku do przychodów osiągniętych w roku poprzednim. W celu zachowania ciągłości realizacji planu działalności Fundusz zaciągnął w Narodowym Funduszu pożyczkę w ramach programu „Wsparcie realizacji polityki ekologicznej Państwa przez Ministra Środowiska część 6) Region – wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW”. W układzie Roczno Planu Finansowego pożyczka z Narodowego Funduszu widoczna jest jedynie w pozycji stanu funduszu na koniec roku - zobowiązania z tytułu pożyczek.

Pomimo istotnego zmniejszenia w 2013 roku wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska pozostają one w dalszym ciągu najistotniejszą pozycją w przychodach Funduszu. W 2013 roku wyniosły one 60 531 tys. zł i stanowiły 55% ogółu przychodów.

Kolejną istotną pozycję stanowiły *przychody finansowe* – 44 667 tys. zł, na które składały się przychody z tytułu:

- oprocentowania udzielonych pożyczek,
- oprocentowania wolnych środków,
- pozostałe przychody (w tym dywidenda, aktualizacja wartości aktywów finansowych oraz aktualizacja należności od pożyczek).

Dominującą pozycję w przychodach finansowych Funduszu stanowiły przychody z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek (34 691 tys. zł), które utrzymywały się na porównywalnym poziomie do roku poprzedniego.

Pozostałe przychody finansowe to w głównej mierze przychody wynikające z księgowej aktualizacji wartości posiadanych przez Fundusz akcji Banku Ochrony Środowiska S.A. Wartość nabycia udziałów i akcji wynosi 53 537 tys. zł, z tego ponad 78 % stanowią akcje BOŚ S.A. Zaktualizowana wartość posiadanych akcji BOŚ S.A. była większa od wartości nabycia o 3 929 tys. zł.

Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa w ramach pomocy technicznej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla WFOŚiGW w Katowicach jako Instytucji Wdrażającej wyniosły w 2013 roku 2 357 tys. zł. Dotacja stanowiła refundację poniesionych przez Fundusz kosztów kwalifikowanych, zgodnie z trybem i terminami składania wniosków o płatność w ramach Roczno Planu Działań Pomocy Technicznej POIiŚ. W związku z faktem, że rozliczenie wniosku o płatność za III kwartał 2013 roku wpłynęło do końca roku (szybciej niż zakładano) wykonanie przychodów z tytułu dotacji z budżetu państwa było wyższe o 513 tys. zł.

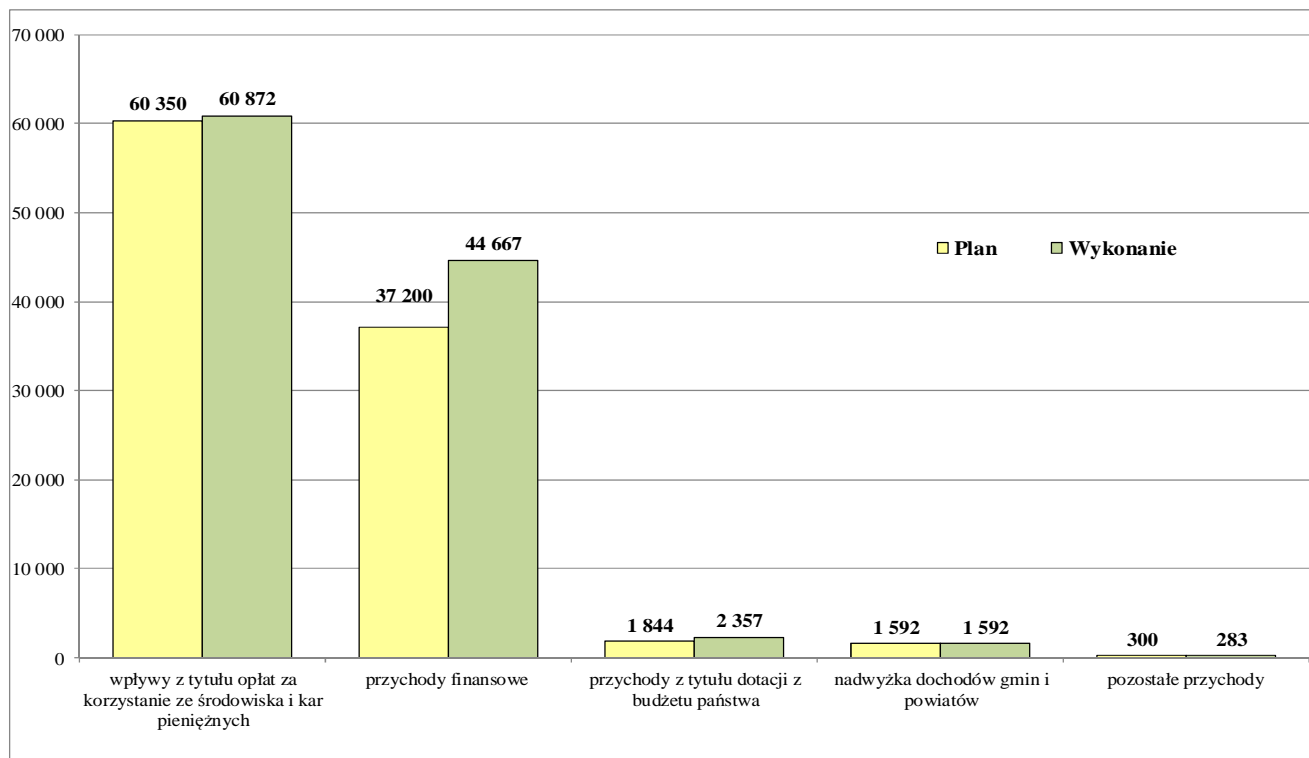
Wpływy z tytułu administracyjnych kar pieniężnych wyniosły w 2013 roku 341 tys. zł.

Pozostałe przychody, w tym zwroty z rozliczeń dotacji i umorzeń pożyczek oraz pozostałe przychody operacyjne wyniosły w 2013 roku 283 tys. zł.

Rys. 1. Plan i wykonanie przychodów za 2013 rok

[w tys. zł]

1.2. KOSZTY

Koszty Funduszu w roku 2013 przedstawiają się następująco:

Tabela nr 2. Plan i wykonanie kosztów Funduszu w 2013 roku

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
1.	Dotacje (w tym dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych)	40 942	35 518
2.	Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa	9 232	9 102
3.	Umorzenia pożyczek	60 000	46 312
4.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej	350	340
5.	Inne wydatki na ochronę środowiska	31	30
6.	Koszty działalności organów i biura	15 854	14 496
7.	Koszty finansowe	5 840	1 330
8.	Pozostałe koszty operacyjne	40	34
	Razem	132 289	107 162

Koszty Funduszu w 2013 roku wyniosły 107 162 tys. zł, co stanowiło 81% w stosunku do wielkości planowanej. W porównaniu do kosztów za 2012 rok zanotowano spadek o 19 636 tys. zł.

Najistotniejszymi pozycjami wśród kosztów były *dotacje*, które wyniosły 35 518 tys. zł, w tym:

- dotacje na cele bieżące 12 599 tys. zł,
- dotacje na cele inwestycyjne 22 747 tys. zł,
- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych 172 tys. zł.

W oparciu o zobowiązania z podpisanych umów mające odzwierciedlenie w Listach zadań państwowych jednostek budżetowych zakwalifikowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Katowicach na 2013 rok kwota *środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa* wyniosła 9 102 tys. zł.

W 2013 roku kwota *umorzeń pożyczek* wyniosła 46 312 tys. zł.

Na *nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej* w 2013 roku przeznaczone zostały środki w wysokości 340 tys. zł.

W związku z nałożonymi na Fundusz zobowiązaniami wynikającymi z ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 lipca 2006 r. w sprawie zwrotu gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości, będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne w 2013 roku wydatkowano z tego tytułu kwotę 30 tys. zł.

W 2013 roku *koszty działalności organów i biur* Funduszu wyniosły 14 496 tys. zł. Są to przede wszystkim koszty wynagrodzeń i składek od nich naliczanych 11 470 tys. zł.

Koszty finansowe za 2013 rok wyniosły 1 330 tys. zł. Kwota ta obejmowała aktualizację wartości trudnych pożyczek, płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań oraz pozostałe koszty finansowe (koszty sądowe, egzekucyjne).

Pozostałe koszty operacyjne na koniec 2013 roku wyniosły 34 tys. zł.

Stan funduszu na koniec 2013 roku wyniósł: 1 204 353 tys. zł
w tym:

należności z tytułu udzielonych pożyczek	1 047 868 tys. zł
środki pieniężne	171 740 tys. zł
udziały i akcje	42 367 tys. zł

Stan środków pieniężnych na koniec 2013 roku był wyższy od planowanego o 62 033 tys. zł, co związane jest w głównej mierze z przesunięciem (na wniosek beneficjentów) terminów wypłat środków z 2013 na 2014 rok. Zobowiązania Funduszu z tytułu dofinansowania przedsięwzięć ekologicznych na dzień 31.12.2013 roku do wypłaty w roku 2014 i latach kolejnych wynoszą 195 659 tys. zł, w tym z tytułu zawartych umów 122 188 tys. zł.

Na wielkość stanu funduszu na koniec 2013 roku wpłynęły także nie ujęte w układzie tabelarycznym Sprawozdania z wykonania Roczego Planu Finansowego za 2013 rok (ze względu na narzucony rozporządzeniem wzór planu a w konsekwencji sprawozdania z realizacji planu), pozostałe zwiększenia funduszu w wysokości 1 601 tys. zł.

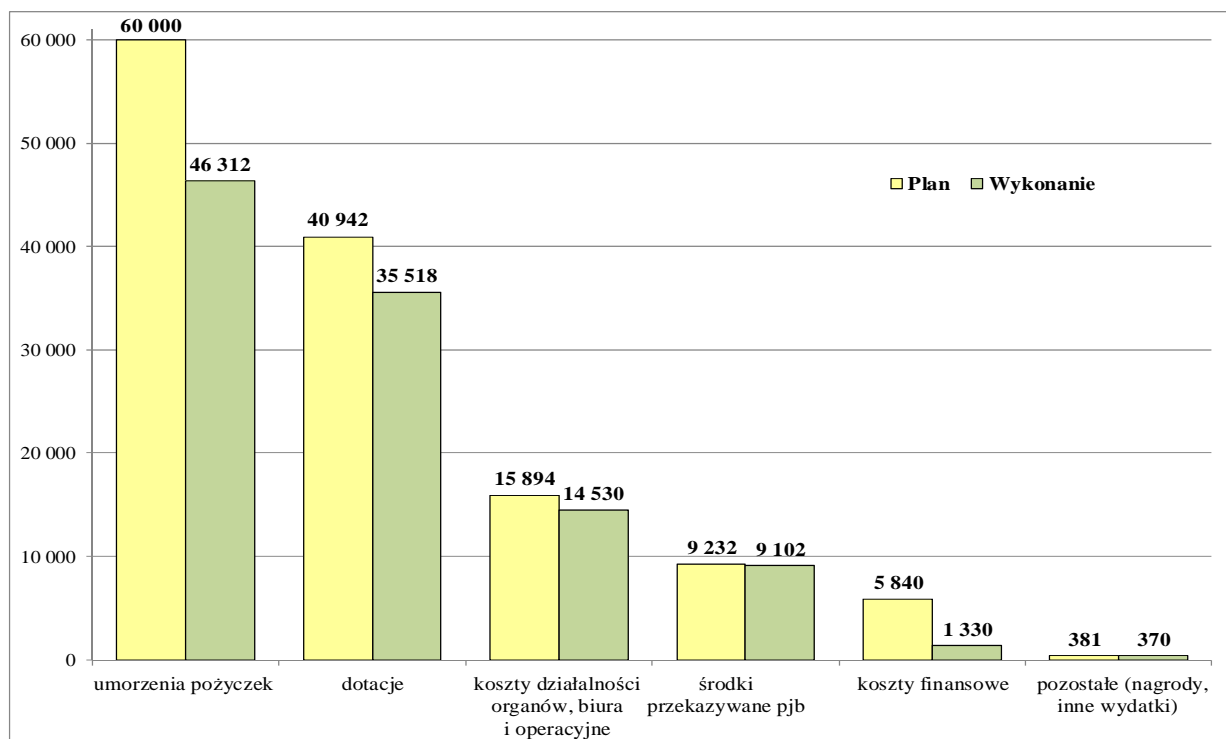
Kwota ta wynika ze zwiększenia kapitału z aktualizacji wyceny:

- akcji spółki Ekofol II S.A.,
- udziałów Spółki Beskid Żywiec Sp. z o.o. z siedzibą w Żywcu.

Wydatki majątkowe własne Funduszu wyniosły w 2013 roku 740 tys. zł. Wysokość tej kwoty obejmowała wydatki na zakup systemu informatycznego, serwerów, sprzętu i oprogramowania komputerowego. Najistotniejszą pozycję w wydatkach majątkowych własnych stanowiło rozbudowanie funkcji Zintegrowanego Systemu Informatycznego, służącego do obsługi działalności statutowej Funduszu. Rozbudowa miała na celu zintegrowanie wszystkich wykorzystywanych w działalności Funduszu aplikacji, w tym finansowo-księgowych oraz budżetowania i zbudowanie całego systemu opartego na jednej bazie danych. Takie rozwiązanie stwarza możliwość pełnej ewidencji, kompleksowej wymiany informacji, analizowania i raportowania, a przede wszystkim monitorowania realizacji planu finansowego. Wydatki poniesione na zakupy inwestycyjne własne nie zmniejszają stanu funduszu na koniec roku.

Rys. 2. Plan i wykonanie kosztów za 2013 rok

[w tys. zł]

Sprawozdanie z wykonania Planu finansowego za 2013 rok przedstawione jest w Załączniku nr 1.

Konstrukcja planu finansowego zgodna z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej nie pozwala na przedstawienie pełnego obrazu gospodarki finansowej Funduszu. Układ planu finansowego nie zawiera informacji odzwierciedlających najistotniejszą działalność Funduszu związaną z pożyczkowym finansowaniem ochrony środowiska, dlatego w rozdziale VI przedstawiono pełny obraz źródeł i wielkość środków finansowych pozostających w jego dyspozycji.

2. KIERUNKI WYDATKOWANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH

W Planie działalności na 2013 rok został zaplanowany podział wsparcia finansowego Funduszu w formie pożyczek, dotacji i przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym na poszczególne kierunki ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Plan działalności sformułowany został zgodnie z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez wnioskodawców.

W zakresie ochrony wód z zaplanowanego dofinansowania w wysokości 107 050 tys. zł wypłacono 95 327 tys. zł (89% planu). Polityka finansowa Funduszu w dziedzinie ochrony wód ukierunkowana została głównie na wspieranie przedsięwzięć wynikających z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz zobowiązań traktatowych, w pierwszej kolejności tych, w których zaangażowane były bezzwrotne środki pochodzące z funduszy Unii Europejskiej.

W zakresie gospodarki wodnej w planie działalności przewidziano dofinansowanie w wysokości 22 210 tys. zł. W ramach wypłaconej kwoty 20 389 tys. zł (92% planu) Fundusz wspierał przedsięwzięcia mające na celu:

- wdrażanie kompleksowego programu ochrony przeciwpowodziowej i rozwoju systemów małej retencji, w tym realizację zadań Programu dla Odry – 2006 oraz Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły,
- podejmowanie działań adaptacyjnych do zmian klimatu, w szczególności poprzez ochronę przeciwpowodziową, zwiększanie retencji oraz likwidację skutków powodzi,
- efektywne i racjonalne korzystanie z zasobów wodnych, w szczególności poprzez minimalizację strat wody, zapewnienie mieszkańcom dostępu do wody o jakości odpowiadającej normom wody do picia.

Na zadania z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi zaplanowano kwotę 13 700 tys. zł. Wypłacone środki w wysokości 12 312 tys. zł (90% planu) wykorzystane zostały m.in.: na ograniczenie obciążenia środowiska odpadami, zapewnienie bezpiecznego dla środowiska składowania odpadów, rewitalizację terenów poprzemysłowych i zdegradowanych oraz ochronę gleb użytkowanych rolniczo. Zakres wskazanych zadań był zgodny z Planem gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014 oraz Programem Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018.

Mając na uwadze potrzebę zwiększenia tempa realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu”, w 2013 roku Fundusz kontynuował finansowanie zadań związanych z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest, w tym również realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, w ramach programu „Usuwanie wyrobów zawierających azbest dofinansowane ze środków NFOŚiGW i WFOŚiGW” pochodzących z obiektów stanowiących własność osób fizycznych.

W ramach wspomagania działań na rzecz ochrony atmosfery zaplanowano dofinansowanie w wysokości 166 338 tys. zł. W tym zakresie w 2013 roku dofinansowano zadania w łącznej wysokości 137 829 tys. zł (83% planu). W głównej mierze były to przedsięwzięcia mające na celu ograniczenie emisji pyłowo-gazowej, w tym tzw. „niskiej emisji”, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Pomocą finansową Funduszu wsparte zostały również przedsięwzięcia polegające na poprawie efektywności wytwarzania, przesyłu i użytkowania energii, w tym poprzez kompleksową termomodernizację obiektów.

Na szczególne podkreślenie zasługuje wsparcie finansowe udzielone przez Fundusz gminom wdrażającym na swoim terenie obszarowe programy ograniczenia emisji i zwiększenia efektywności energetycznej z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii.

Na zadania związane z zapobieganiem poważnym awariom zaplanowano kwotę 6 925 tys. zł. W 2013 roku Fundusz wspierał przedsięwzięcia mające na celu ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizację ich skutków. W ramach zrealizowanej pomocy w wysokości 6 924 tys. zł (blisko 100% planu) dofinansowano zadania dla jednostek Ochotniczej i Państwowej Straży Pożarnej.

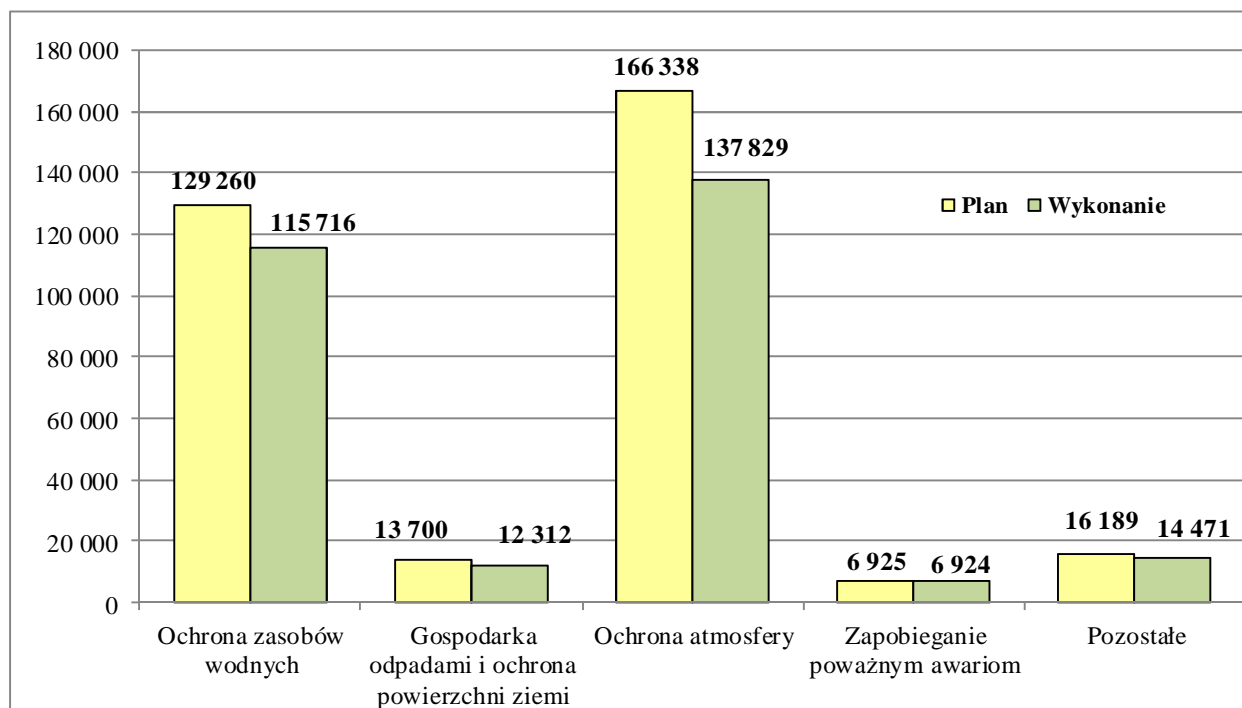

Na dofinansowanie przedsięwzięć w pozostałych dziedzinach zaplanowano środki w łącznej wysokości 16 189 tys. zł. W 2013 roku wypłacone zostały z tego tytułu środki w łącznej wysokości 14 471 tys. zł na dofinansowanie zadań z zakresu:

- ochrony przyrody i krajobrazu - zabiegi ochronne, prace lecznicze, pielęgnacyjne oraz konserwacyjne drzew i krzewów, ochrona ekosystemów leśnych, ochrona i działania na rzecz zachowania bioróżnorodności,
- edukacji ekologicznej - przedsięwzięcia mające na celu kształtowanie ekologicznych postaw i zachowań społeczeństwa, zwłaszcza dzieci i młodzieży, w ramach tej pozycji przewidziano również dofinansowanie zadań związanych z rozwojem bazy służącej realizacji programów edukacyjnych,
- zarządzania środowiskowego, w tym:
 - monitoringu środowiska - m.in. prac badawczo-pomiarowych, infrastruktury pomiarowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska,
 - badań, opracowań i ekspertyz, w tym na opracowanie programów wdrożeniowych w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, opracowanie strategii ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej, a także opinie naukowe, opracowania i ekspertyzy w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
 - wspomagania systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska,
- profilaktyki zdrowotnej dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenach o przekroczonych standardach jakości środowiska.

Rys. 3. Kierunki wydatkowania środków w 2013 roku

[w tys. zł]

Plan i realizację wypłat środków finansowych w formie pożyczek, dotacji oraz przekazania środków w podziale na poszczególne dziedziny ochrony środowiska przedstawiono w Tabeli nr 3.

Tabela nr 3. Planowana i zrealizowana pomoc Funduszu w 2013 roku według kierunków wydatkowania środków

[w tys. zł]

Lp.	Kierunki wydatkowania środków	Pożyczki		Dotacje na cele bieżące		Dotacje na cele inwestycyjne		Przekazanie środków	
		Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie
1.	Ochrona wód	98 500	86 852			8 100	8 026	450	449
2.	Gospodarka wodna	18 500	16 914	110	82	2 850	2 644	750	749
3.	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	12 400	11 257	1 100	1 052	200	3		
4.	Ochrona atmosfery	153 000	127 743	40	39	13 000	9 874	298	173
5.	Zapobieganie poważnym awariom					2 200	2 200	4 725	4 724
6.	Inne zadania (zgodne z Listą przedsięwzięć priorytetowych)	38	38						
7.	Ochrona przyrody i krajobrazu			1 500	1 113	190	0	159	159
8.	Edukacja ekologiczna			4 200	3 754	0	0	13	12
9.	Monitoring środowiska							2 801	2 800
10.	Badania, opracowania i ekspertyzy			700	531			36	36
11.	Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska			552	552				
12.	Profilaktyka zdrowotna		0	6 000	5 476				
Razem		282 438	242 804	14 202	12 599	26 540	22 747	9 232	9 102

III. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH FUNDUSZU

1. RADA NADZORCZA

W 2013 roku Rada Nadzorcza działała w składzie siedmioosobowym.

W skład Rady Nadzorczej wchodził:

Rafał Miland	przedstawiciel Ministra Środowiska (<i><u>Przewodniczący Rady Nadzorczej</u></i>)
Karol Węglarzy	przedstawiciel samorządu gospodarczego (<i><u>Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej</u></i>)
Wojciech Cierpiat	Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego (<i><u>Sekretarz Rady Nadzorczej</u></i>)
Marian Ormaniec	Zastępca Przewodniczącego Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej Sejmiku Województwa Śląskiego
Bernard Błaszczyk	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
Jerzy Suchy	przedstawiciel organizacji ekologicznych
Aleksander Herczek	Przewodniczący Regionalnej Rady Ochrony Przyrody

W 2013 roku odbyło się 12 posiedzeń Rady Nadzorczej, podczas których podjęto 437 uchwał, w tym w sprawie udzielenia dofinansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w sprawie częściowego umorzenia udzielonych pożyczek oraz organizacyjne.

Rada Nadzorcza w 2013 roku ustaliła i zatwierdziła:

- Sprawozdanie finansowe Funduszu za 2012 rok,
- Sprawozdanie z działalności Funduszu za 2012 rok,
- podział zysku Funduszu za 2012 rok,
- Zasady udzielania dofinansowania ze środków Funduszu,
- Listę przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków Funduszu na 2014 rok.

Ponadto w 2013 roku Rada Nadzorcza uchwaliła:

- skorygowany Plan działalności na 2013 rok,
- skorygowany Plan finansowy na 2013 rok,
- Plan działalności na 2014 rok,
- Plan finansowy na 2014 rok.

Rada Nadzorcza pełniła bieżący nadzór nad działalnością Funduszu. W ustawowym terminie uchwały Rady Nadzorczej przekazywane były Wojewodzie Śląskiemu, jako organowi nadzoru, który nie zgłosił zastrzeżeń do żadnej z nich.

2. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU

W 2013 roku Zarząd pracował w następującym składzie:

Gabriela Lenartowicz	Prezes Zarządu
Adam Liwochowski	Zastępca Prezesa Zarządu
Rafał Adamus	Zastępca Prezesa Zarządu
Mirosław Szemla	Zastępca Prezesa Zarządu
Tadeusz Kosek	Zastępca Prezesa Zarządu

Zarząd odbył w 2013 roku 88 posiedzeń i podjął 1787 uchwał, w tym w sprawie: udzielenia dofinansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zmian warunków dofinansowania oraz w kwestiach organizacyjnych.

W zakresie wypełniania zadań bieżących prace Zarządu w 2013 roku koncentrowały się przede wszystkim na:

- rozpatrywaniu wniosków i podejmowaniu uchwał o udzieleniu pożyczek i dotacji i przekazania środków na zadania, w których udział Funduszu nie przekraczał 844 105,30 zł (0,5% przychodów uzyskanych w roku poprzednim) oraz podejmowaniu uchwał w sprawie przedłożenia do zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą dofinansowania przedsięwzięć, w których udział Funduszu przekraczał tę kwotę,
- przedkładaniu Radzie Nadzorczej wniosków o częściowe umorzenie udzielonych pożyczek,
- zawieraniu umów pożyczek, dotacji i przekazania środków (z oceną zdolności kredytowej i podejmowaniem decyzji o sposobie zabezpieczenia dla pożyczek),
- współpracy z bankami w sprawie udzielania kredytów preferencyjnych na realizację zadań proekologicznych i nadzorowaniu realizacji linii kredytowych w bankach,
- kontroli realizacji umów, rozliczaniu rat pożyczek i zakończonych inwestycji,
- wypełnianiu Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla osi priorytetowych: I – Gospodarka wodno-ściekowa i II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi – zawartego 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska,
- bieżącym gospodarowaniu środkami finansowymi Funduszu,
- doskonaleniu procedur w zakresie rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy finansowej,
- opracowaniu Sprawozdania finansowego Funduszu za 2012 rok oraz Sprawozdania z działalności Funduszu za 2012 rok,
- prowadzeniu współpracy z organami władzy samorządowej i rządowej, funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, służbami ochrony środowiska oraz społecznymi organizacjami ekologicznymi,
- doskonaleniu zintegrowanego systemu zarządzania jakością i środowiskowego,
- zatwierdzeniu Deklaracji środowiskowej EMAS [Rozporządzenie (WE) Nr 1221/2009 – EMAS],
- bieżącej analizie pracy Biura Funduszu i podejmowaniu decyzji usprawniających jego działalność.

Ponadto zadania Zarządu w 2013 roku polegały na:

- przygotowaniu projektu Planu działalności na 2014 rok,
- przygotowaniu projektu Planu finansowego na 2014 rok.

Dodatkowo członkowie Zarządu uczestniczyli w konferencjach, naradach i sympozjach organizowanych przez gminy, podmioty gospodarcze, placówki naukowo-badawcze i administrację publiczną.

W 2013 roku na bieżąco była doskonalona organizacja pracy Biura, celem dostosowania jej do aktualnych potrzeb, także związanych z obsługą projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Przeciętne zatrudnienie w 2013 roku wyniosło (w przeliczeniu na etaty) 105,3 etatu.

W Funduszu funkcjonuje (wdrożony w 2003 roku) zintegrowany system zarządzania jakością i środowiskowego, zgodny z wymaganiami międzynarodowych norm: ISO 9001:2008 oraz ISO 14001:2004. W marcu 2013 roku zostało przeprowadzone badanie satysfakcji pracowników Biura Funduszu. Wyniki badania stanowiły podstawę do wprowadzenia działań doskonalących działalność Biura Funduszu.

Fundusz poddał również weryfikacji „Deklarację Środowiskową EMAS WFOŚiGW w Katowicach”. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska pismem z dnia 8 sierpnia 2013 roku poinformował, że utrzymał Fundusz w rejestrze organizacji zarejestrowanych w systemie ekozarządzania i audytu EMAS, pod numerem PL 2.24-002-6.

Przestrzeganie zasad zawartych w Księdze Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością i Środowiskowego należy do podstawowych obowiązków wszystkich pracowników Funduszu. Zapewnia to, że istotne dla spełniania celów jakościowych i środowiskowych czynności związane z planowaniem, realizacją, pomiarem, analizą i doskonaleniem procesów są objęte pełnym nadzorem i udokumentowane.

Fundusz w 2013 roku przeprowadzał czynności kontrolne w ramach działalności statutowej obejmujące: kontrolę dokumentów stanowiących rozliczenie finansowe projektów oraz kontrolę realizacji umów w terenie.

W ramach audytu wewnętrznego prowadzonego w Funduszu na podstawie ustawy o finansach publicznych w 2013 roku wykonano zadania audytowe (zapewniające i czynności doradcze) w zakresie:

- bezpieczeństwa systemów informatycznych w Funduszu,
- procesu udzielania pełnomocnictw i upoważnień,
- etyki zawodowej,
- koordynacji kontroli zarządczej.

Wykonano także czynności sprawdzające, mające na celu zweryfikowanie stopnia wdrożenia rekomendacji audytu oraz prowadzono postępowanie w trybie kontroli wewnętrznej – instytucjonalnej, dotyczące funkcjonowania archiwum zakładowego w Funduszu.

Fundusz w ustawowym terminie przesłał do Ministerstwa Finansów informację o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego za rok sprawozdawczy, sporządzoną wg wytycznych określonych Komunikatem Ministra Finansów.

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych prowadzono kontrolę zarządczą, w tym w zakresie zarządzania ryzykiem. Przeprowadzono udokumentowaną analizę ryzyka na poziomie operacyjnym i strategicznym. W wyniku analizy wprowadzono modyfikacje usprawniające funkcjonujące procedury.

W 2013 roku w Funduszu przeprowadzone zostały 3 kontrole zewnętrzne:

- kontrola systemowa POiŚ przeprowadzona przez Ministerstwo Środowiska,
- kontrola projektu „Gospodarka wodno-ściekowa w Będzinie” przeprowadzona przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF),
- „Efektywność ekologiczna wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej” przeprowadzona przez Najwyższą Izbę Kontroli.

Instytucje kontrolujące bądź nie wniosły uwag (OLAF), bądź pozytywnie oceniły działalność Funduszu, a nieliczne rekomendacje miały charakter działań doskonalących, które zostały przez Fundusz wdrożone.

Beneficjenci Funduszu dostrzegają jego efektywność i transparentność działania. Efekty pracy Funduszu znajdują społeczne uznanie. Fundusz jest postrzegany jako instytucja wspierająca poprawę warunków środowiska i w tym zakresie realizująca ważne zapotrzebowanie społeczności regionu.

3. WSPÓLDZIAŁANIE Z ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

3.1. WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDAMI I ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ

Fundusz współpracował z samorządem Województwa Śląskiego w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w regionie. W szczególności Zarządowi Województwa przekazano Sprawozdanie z działalności Funduszu za 2012 rok oraz inne sprawozdania i informacje.

Współpracowano na bieżąco z Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego, zwłaszcza z Wydziałem Ochrony Środowiska.

Dofinansowano również zadania realizowane przez samorząd Województwa Śląskiego z zakresu gospodarki wodnej, edukacji ekologicznej, kontroli wnoszenia opłat, ochrony przyrody i krajobrazu oraz badań, opracowań i ekspertyz.

Pracownicy Funduszu prowadzili konsultacje z grupami beneficjentów reprezentujących samorządy gmin i powiatów, przedsiębiorców, spółdzielców i firmy komunalne na temat podstawowych zasad i warunków obowiązujących przy dofinansowaniu ze środków Funduszu zadań służących ochronie środowiska. Eksperti Funduszu zapraszani byli do udziału w szkoleniach i naradach poświęconych możliwościom wsparcia przez Fundusz proekologicznych inwestycji. Fundusz obejmował swym patronatem odbywające się w województwie śląskim konferencje, seminaria poświęcone tematyce ochrony środowiska oraz ekologiczne targi i wystawy.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Funduszu, w trakcie organizowanych przez samorządy konferencji, wyjaśniali problemy związane z wdrożeniem znowelizowanej ustawy o czystości i porządku w gminach.

Przedstawiciele Funduszu uczestniczyli w cyklicznie odbywających się spotkaniach Instytucji Wdrażających z Instytucją Pośredniczącą POiŚ, którą jest Ministerstwo Środowiska oraz w innych roboczych naradach organizowanych przez Ministerstwo. W ich trakcie podsumowywano 6-letni czas realizacji tego - wyjątkowego w historii Europy - programu pomocowego dla Polski. Realizowanych na terenie województwa śląskiego 56 ważnych inwestycji służących ochronie środowiska powoduje, że region jest w ścisłej czołówce krajowej pod względem wdrażania programów dofinansowanych z programu operacyjnego.

Kontynuowano współpracę ze Śląskim Urzędem Wojewódzkim w Katowicach, która dotyczyła:

- opiniowania ważniejszych zadań związanych z ochroną przeciwpowodziową przez Wydział Zarządzania Kryzysowego,
- dofinansowania przedsięwzięć realizowanych przez Urząd Wojewódzki bądź jednostki podległe Wojewodzie Śląskiemu, w tym:
 - prowadzenia stałych pomiarów stanu środowiska w ramach regionalnego monitoringu środowiska, wydania rocznych raportów o stanie środowiska,
 - doposażenia jednostek Państwowej Straży Pożarnej w sprzęt do usuwania skutków powodzi oraz przeciwdziałania skutkom poważnych awarii przemysłowych oraz katastrof chemicznych i ekologicznych.

Fundusz współpracował z Narodowym Funduszem oraz innymi wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie:

- przygotowania przedsięwzięć planowanych do dofinansowania z Funduszu Spójności,
- współfinansowania przedsięwzięć z udziałem zagranicznych środków pomocowych, przede wszystkim Funduszu Spójności,
- doskonalenia procedur związanych z dofinansowaniem przedsięwzięć ekologicznych,
- uczestnictwa w pracach grup roboczych Wspólnej Strategii Działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2013 – 2016 z perspektywą do 2020 roku,
- wymiany informacji o złożonych wnioskach z terenu województwa śląskiego i zawartych umowach z Narodowym Funduszem.

Dodatkowo w 2013 roku zawarta została umowa pożyczki z Narodowym Funduszem w ramach programu „Wsparcie realizacji polityki ekologicznej Państwa przez Ministra Środowiska część 6) Region – wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW”. Celem programu było zachowanie ciągłości realizacji planów działalności wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w latach 2013 – 2014 w odpowiedzi na zmianę terminów wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, skutkujących zmniejszeniem wpływów do funduszy w 2013 roku. Program przewidywał udzielenie poszczególnym WFOŚiGW pożyczki z przeznaczeniem na finansowanie przedsięwzięć ujętych w ich planach działalności.

W listopadzie 2013 roku Fundusz podpisał umowę z Narodowym Funduszem celem udzielania dotacji na przedsięwzięcia służące likwidacji niskiej emisji wspierającej wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii w ramach programu priorytetowego Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Część 1) Program pilotażowy KAWKA.

Fundusz dysponował również środkami udostępnionymi przez Narodowy Fundusz (zgodnie z umową udostępnienia środków zawartą 31.12.2010 roku) w celu udzielania beneficjentom dotacji na przedsięwzięcia zgodne z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest.

Płaszczyzną stałej wymiany opinii i koordynacji działań wojewódzkich funduszy był Konwent Prezesów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W listopadzie 2013 roku Gabriela Lenartowicz została wybrana na Przewodniczącą Konwentu Prezesów wojewódzkich funduszy, tym samym Biuro Funduszu podjęło się obsługi prac Konwentu na poziomie krajowym.

W 2013 roku kontynuowana była współpraca z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. w zakresie dofinansowania zadań w ramach bankowych linii kredytowych, w tym między innymi linii kredytowej pn.: „Dom Energooszczędny” przeznaczonej na dofinansowanie budowy domów o niskim zużyciu energii.

3.2. KONTAKTY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI, DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA FUNDUSZU

Z myślą o realizacji celów dotyczących jakości i zapewnienia zadowolenia klientów Funduszu oraz innych zainteresowanych stron, przez cały rok 2013, pracownicy Funduszu uczestniczyli na bieżąco w seminariach, konferencjach i innych spotkaniach konsultacyjnych.

Podczas publicznej debaty w Urzędzie Miasta w Rybniku mówiono o podjętych działaniach oraz o koniecznych przedsięwzięciach niezbędnych do ograniczenia i likwidacji smogu nad śląskimi miastami. Przedstawiono dotychczasowe dokonania w regionie w tym zakresie, możliwe dzięki dofinansowaniu ze środków Funduszu.

We współorganizowanej konferencji „Poprawa jakości powietrza – szansą rozwoju regionu” w Katowicach określono niezbędne kompleksowe działania służące poprawie jakości powietrza w regionie. Udział w niej wzięło ponad 200 przedstawicieli gmin województwa śląskiego, instytucji ekologicznych, władz samorządowych i ekspertów. Patronat nad konferencją objął Minister Gospodarki. Zapowiedziano potrzebę stworzenia programu umożliwiającego stałe i skuteczne rozwiązanie walki z niską emisją w miastach aglomeracji śląskiej.

W Pietrowicach Wielkich, wzorem ubiegłych lat, przedstawiciele Funduszu uczestniczyli w towarzyszącej - największej w regionie Eko – Wystawie - konferencji dla samorządowców dotyczącej najbardziej aktualnego tego roku problemu ekologicznego, którym były najnowsze kwestie technologiczne, finansowe i organizacyjne związane z utylizacją w gminach odpadów w świetle tzw. nowej ustawy śmieciowej.

Przedstawiciele Funduszu uczestniczyli w 25-tej jubileuszowej edycji Międzynarodowych Targów Ochrony Środowiska POLEKO w Poznaniu, które odbywały się 7-10 października. To największa oraz najważniejsza w kraju i Europie Środkowo-Wschodniej ekspozycja zaawansowanych rozwiązań dla ochrony środowiska. Tematem przewodnim tej edycji POLEKO było „Finansowanie ochrony środowiska w Polsce”.

W listopadzie Fundusz jako jedyny z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej został zaproszony do wzięcia udziału w inauguracji polskiej edycji międzynarodowej inicjatywy Organizacji Narodów Zjednoczonych - pn.: „Caring for Climate”. Było to jedno z ważniejszych wydarzeń związanych z odbywającym się w Warszawie szczytem klimatycznym.

Pod koniec roku podpisano porozumienie z Regionalną Izbą Gospodarczą o podejmowaniu wspólnych działań i inicjatyw na rzecz ochrony środowiska. W ramach współpracy zapowiedziano wymianę doświadczeń ze środowiskiem gospodarczym regionu w zakresie realizacji projektów proekologicznych, konsultacje merytoryczne dotyczące zadań prośrodowiskowych, zwłaszcza współfinansowanych z krajowych i unijnych środków pomocowych, oraz promocję nowoczesnych form edukacyjnych związanych z ochroną środowiska.

Jak co roku Fundusz wspierał przedsięwzięcia i ciekawe pomysły o charakterze środowiskowym udzielając patronatu takim inicjatywom:

- V edycja Targów Urządzeń i Technologii Branży Wodociągowo - Kanalizacyjnej HydroSilesia 2013,
- III edycja Targów Gospodarki Odpadami, Recyklingu i Technik Komunalnych EkoWaste 2013,

- I Międzynarodowa Konferencja „Odnawialne źródła energii szansą rozwoju polsko-czeskiego pogranicza”,
- Utworzenie Śląskiego Klastra Gospodarki Odpadami,
- Silesia Power Meeting 2013,
- VI Festiwal Nauki i Ekologii „EKO-MASTER” w Tychach,
- Forum Nauki „Na ratunek Ziemi”,
- XXXIV Dni Otwartych Drzwi Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego,
- IV Forum Nowej Gospodarki,
- Warsztaty ekologiczne w Centrum Handlowym w Gliwicach,
- IX Konferencja Naukowo-Techniczna OCHRONA ŚRODOWISKA W ENERGETYCE.

W roku 2013 przypadł jubileusz 20-lecia utworzenia wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Obchody 20-lecia powstania Funduszu zainaugurowano uroczystością wręczenia „Zielonych Czeków” – dorocznej nagrody Funduszu z okazji Dnia Ziemi. Kandydatów do nagrody Zielonych Czeków zgłaszały instytucje ochrony środowiska z terenu województwa śląskiego, organizacje pozarządowe o charakterze regionalnym, szkoły wyższe i instytucje naukowe, izby gospodarcze, Klub Publicystów Ochrony Środowiska EKOS oraz Komisja Ochrony Środowiska Sejmiku. Kapituła składająca się z ekspertów, pracowników naukowych oraz działaczy na rzecz ochrony środowiska i popularyzacji przyrody, wyłoniła 13 laureatów, którzy wyróżnili się aktywnością i skutecznością swych działań w zakresie innowacji i technologii, programów i akcji proekologicznych w tym dotyczących ochrony przyrody, prac naukowo - badawczych, edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży, profilaktyki zdrowotnej dotyczącej zagrożeń schorzeniami związanymi ze stanem środowiska oraz działań popularyzatorskich i promocji postaw pro ekologicznych. W ciągu dwudziestu edycji tej nagrody zostało nią wyróżnionych 187 osób.

Z okazji jubileuszu Funduszu w okresie wakacyjnym zorganizowano akcję informacyjno-edukacyjną, podczas której w kilkunastu miastach regionu odbywały się ekologiczne happeningi i festyny promujące poprawę stanu środowiska naturalnego w regionie na przestrzeni minionych 20 lat. Finałem letniej akcji był zorganizowany w Parku Śląskim eko-piknik, podczas którego wręczono nagrody „Eko Aktywni” - dla najbardziej aktywnych i wyróżniających się w swojej działalności ekologicznych organizacji działających w województwie śląskim. W trakcie tego, organizowanego przez Fundusz od 2008 roku konkursu wyłoniono liderów organizacji o zasięgu regionalnym i ponadregionalnym, prowadzących najciekawsze i niekonwencjonalne działania związane z budzeniem i utrwalaniem świadomości ekologicznej. Jury przyznało laureatom dziesięć nagród finansowych.

Ogólnopolska inauguracja obchodów powstania wojewódzkich funduszy odbyła się w czerwcu w Pałacu Staszica w Warszawie. Towarzyszyła jej konferencja prasowa, wystawa fotografii prezentujących najważniejsze w kraju inwestycje proekologiczne powstałe dzięki wsparciu funduszy, a także ekologiczny happening uliczny z udziałem dzieci i młodzieży promujący korzystanie z odnawialnych źródeł energii i walory czystego środowiska. Podczas konferencji prezes Funduszu Gabriela Lenartowicz przekazała list prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego podkreślający znaczenie funduszy jako istotnego filaru polskiego systemu finansowania ochrony środowiska.

W październiku w Teatrze Śląskim odbył się benefis Funduszu. Uczestniczyli w nim m.in. wiceministrowie: środowiska i rozwoju regionalnego, europosłowie, parlamentarzyści, samorządowcy, beneficjenci i pracownicy Funduszu. W trakcie benefisu zaproszeni goście mówili o roli Funduszu w przekształcaniu środowiska naturalnego w regionie. W artystycznej formie przedstawiono zmiany i osiągnięcia w środowisku jakie dokonały się w województwie śląskim w ciągu 20 lat. Z okazji 20 - lecia Fundusz nagroził dwudziestu swoich ekopartnerów statuetkami.

W ciągu całego 2013 roku do Biura Funduszu wpływały liczne listy gratulacyjne, podziękowania, dyplomy z okazji jubileuszu, między innymi takie jak:

- Złota Odznaka Ruchu Przyjaciół Harcerstwa - nagroda przyznawana przez naczelnika ZHP za troskę o sprawy wychowania dzieci i młodzieży oraz pomoc okazaną ZHP,
- Harcerski Znak Jakości Q – wyróżnienie specjalne przyznane przez Śląską Chorągiew ZHP za wspieranie działalności m.in. Harcerskiego Centrum Edukacji Ekologicznej,
- Nagroda za Wspieranie Rozwoju Państwowej Straży Pożarnej - wyróżnienie przyznawane przez Śląskiego Komendanta Państwowej Straży Pożarnej za zrozumienie i wpieranie potrzeb śląskich zawodowych strażaków.

Dodatkowo Prezes Zarządu Funduszu Gabriela Lenartowicz otrzymała:

- Za zasługi dla Energetyki – honorową odznakę nadawaną przez Ministra Gospodarki,
- Indywidualną Śląską Nagrodę Jakości w kategorii „Praktyka” za wdrażanie nowoczesnych i skutecznych metod finansowania ochrony środowiska w regionie,
- Platynowy Laur „Zielona gospodarka” przyznawany przez Regionalną Izbę Gospodarczą w Katowicach w konkursie Laur Umiejętności i Kompetencji.

Fundusz regularnie przekazywał w mediach regionalnych i ogólnopolskich informacje o działaniach w zakresie wspierania przedsięwzięć proekologicznych oraz o formach udzielanej pomocy, a także o roli i znaczeniu Funduszu w systemie finansowania ochrony środowiska w regionie. Odbywało się to za pośrednictwem prasy, radia, telewizji i internetu. Poświęcone temu były także cztery konferencje prasowe z udziałem dziennikarzy mediów regionalnych i ogólnopolskich publicystów ekologicznych.

Fundusz prowadzi stronę internetową (www.wfosigw.katowice.pl), będącą najczęstszym źródłem informacji o działalności Funduszu. Na stronie znaleźć można informacje o:

- zasadach dofinansowania zadań proekologicznych,
- wzorach i wykazach dokumentów wymaganych w procedurach przyznawania dotacji i pożyczek oraz umarzania pożyczek,
- Funduszach Europejskich,
- strukturze organizacyjnej, polityce jakości i środowiskowej, przyznanych certyfikatach,
- bieżącej działalności organów Funduszu,
- akcjach i przedsięwzięciach dofinansowanych przez Fundusz.

Na stronie internetowej znajduje się także aktywna zakładka „Strefa Beneficjenta”, w której śledzić można stan realizacji złożonych wniosków oraz zawartych umów.

Fundusz prowadził politykę informacyjną także poprzez:

- elektroniczny Biuletyn Informacji Publicznej (<http://bip.wfosigw.katowice.pl>),
- biuletyn (w wersji elektronicznej) informujący o najważniejszych decyzjach podejmowanych w Funduszu, o roli i skali pomocy finansowej oferowanej przez Fundusz w 2013 roku,
- biuletyn informujący o działalności Funduszu jako Instytucji Pośredniczącej II stopnia dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w latach 2007-2013,
- poradnik „Jak uzyskać dofinansowanie?”,
- elektroniczny newsletter informujący co tydzień media i samorządy województwa śląskiego o najważniejszych, bieżących wydarzeniach z udziałem przedstawicieli Funduszu rozsyłany do gmin i mediów w województwie śląskim,

- internetowe wydawnictwo „Eko Info”, w którym pracownicy Funduszu zamieszczają artykuły na temat zagadnień związanych z tematyką zadań dofinansowanych przez Fundusz; za pomocą newslettera treść kwartalnika dociera do samorządowców w gminach i powiatach wszystkich subregionów województwa śląskiego,
- zakładkę strony internetowej pn.: „Fundusz dzieciom” prezentującą w ciekawej formie informacje o skierowanych dla dzieci i młodzieży działaniach w zakresie edukacji ekologicznej dofinansowywanych przez Fundusz.

IV. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

1. WDRAŻANIE POIiŚ

W 2013 roku Fundusz kontynuował wypełnianie obowiązków wynikających z Porozumienia zawartego 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla priorytetu: I. Gospodarka wodno-ściekowa i II. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (wraz z późniejszymi aneksami). Na mocy tego porozumienia Fundusz pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej II stopnia (IP II) dla projektów o wartości całkowitej poniżej 25 mln euro, realizując liczne zadania, które można podzielić na następujące grupy:

- przygotowanie i ocena projektów indywidualnych z listy Ministra Rozwoju Regionalnego (MRR) oraz zgłaszanych w trybie konkursowym. Zadania Funduszu polegają m.in.: na ocenie formalnej i merytorycznej I stopnia wniosków o dofinansowanie, przekazywanie wyników oceny do Ministerstwa Środowiska, jako Instytucji Pośredniczącej (IP), zawieranie umów z beneficjentami,
- kontrola beneficjenta w zakresie zawierania umów oraz realizacji projektów, wykrywanie nieprawidłowości oraz formułowanie zaleceń, sporządzanie i przekazywanie informacji pokontrolnej do IP,
- monitorowanie realizacji projektów oraz sprawozdawczość, sporządzanie i przekazywanie do IP informacji miesięcznych, sprawozdań okresowych, rocznych i końcowych oraz zbiorczej informacji z raportów o osiągniętych efektach,
- zarządzanie finansowe i rozliczanie projektów, w tym m.in.: wdrożenie systemu księgowego rejestrującego każdą operację związaną z przekazywaniem środków na realizację projektów, przyjmowanie, weryfikacja i zatwierdzanie złożonych przez beneficjentów wniosków o płatność, zatwierdzanie wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez beneficjentów, dokonywanie płatności zaliczkowych, pośrednich oraz końcowych na rzecz beneficjentów, odzyskiwanie i zwrot środków nieprawidłowo wydatkowanych,
- informacja i promocja, w tym działania informacyjne i promocyjne wynikające z Planu Komunikacji POIiŚ na lata 2007-2013, informowanie beneficjentów o obowiązkach informacyjnych w związku z realizacją projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, monitorowanie i kontrolowanie wypełniania przez beneficjentów obowiązków informacyjnych.

Na podstawie odrębnego porozumienia zawartego 14 listopada 2007 r. (wraz z późniejszymi aneksami) z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zaakceptowanego przez Ministra Środowiska, Fundusz pełnił rolę Instytucji Pośredniczącej II stopnia dla projektu indywidualnego pn.: „Budowa kompleksowego systemu gospodarki odpadami w Sosnowcu”.

W 2013 roku ogłoszono osiem konkursów w ramach następujących działań:

- działanie 1.1. Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM (konkurs nr: 8/POIiŚ/1.1/03/2013, 9/POIiŚ/1.1/06/2013, 10/POIiŚ/1.1/07/2013, 11/POIiŚ/1.1/10/2013).
- działanie 2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych (konkursy nr: 7/POIiŚ/2.1/03/2013, 8/POIiŚ/2.1/06/2013).
- działanie 2.2 Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich (konkursy nr: 8/POIiŚ/2.2/01/2013, 9/POIiŚ/2.2/06/2013).

Łącznie na ogłoszone konkursy wpłynęło 17 wniosków o dofinansowanie, które zostały przez Fundusz ocenione zgodnie z przysługującymi kompetencjami w tym zakresie.

W 2013 roku zawarto, na podstawie otrzymanych potwierdzeń dofinansowania, z beneficjentami trzy kolejne umowy o dofinansowanie projektów z działania 1.1 POIiŚ na łączną kwotę dofinansowania w wysokości 77.473.537,46 zł. W związku z koniecznością wprowadzenia zmian w umowach o dofinansowanie podpisano 14 aneksów, a w tym aneksy dotyczące rozszerzenia zakresu rzeczowego projektów lub wydłużenia okresu realizacji projektów. Każde wystąpienie beneficjentów o zmianę warunków umowy o dofinansowanie wymagało przeprowadzenia wnikliwej oceny zasadności wprowadzenia zmian, w szczególności weryfikacji zgodności z „Minimalnymi warunkami, na podstawie których Instytucja Pośrednicząca może podjąć decyzję ws. rozszerzenia zakresu projektu współfinansowanego ze środków osi priorytetowych I-V POIiŚ”.

W 2013 roku pracownicy Funduszu (koordynatorzy projektów) monitorowali realizację 17 projektów.

Zestawienie projektów finansowanych w ramach POIiŚ monitorowanych przez Fundusz przedstawia Załącznik nr 2.

Oprócz bieżących spotkań i rozmów telefonicznych koordynatorzy projektów przeprowadzali wizje lokalne w miejscach realizacji projektów.

W 2013 roku beneficjentom wypłacono środki w kwocie ponad 69 012 tys. zł. Szczegółowe informacje na temat środków unijnych przekazanych beneficjentom zamieszczono w załączniku nr 3.

Fundusz pełniąc funkcję instytucji pośredniczącej II stopnia certyfikował wydatki w kwocie 78 453 tys. zł. Szczegółowe zestawienie wydatków certyfikowanych w poszczególnych projektach zamieszczono w załączniku nr 4.

Przedstawiciele Funduszu uczestniczyli w cyklicznie odbywających się spotkaniach Instytucji Wdrażających z Instytucją Pośredniczącą. Fundusz był również inicjatorem i organizatorem spotkań roboczych, których celem była wymiana doświadczeń instytucji pośredniczących II stopnia we wdrażaniu POIiŚ. W 2013 roku zorganizowano dwa takie spotkania: w maju i październiku. Spotkania tradycyjnie odbyły się w Częstochowie. Wzięli w nich udział przedstawiciele Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Fundusz podejmował działania informacyjne mające na celu zapoznanie potencjalnych beneficjentów z warunkami ubiegania się o dofinansowanie z POIiŚ. Z beneficjentami, którzy otrzymali już dofinansowanie przeprowadzano konsultacje dotyczące praktycznych aspektów realizacji projektów. Zorganizowano również szkolenie pn.: „Zarządzanie zmianami w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach POIiŚ w okresie realizacji”. W 2013 roku pracownicy Funduszu udzielili ponad 1100 informacji drogą telefoniczną i blisko 500 drogą elektroniczną i pisemną. Informacje związane z realizacją POIiŚ zostały zaprezentowane w 16 audycjach radiowych i telewizyjnych oraz 18 publikacjach prasowych. Organizowano również spotkania robocze z podmiotami, które wyrażały zainteresowanie złożeniem wniosku. Opracowano i rozpowszechniono materiały informacyjne dotyczące Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Z prowadzonych przez Fundusz działań w 2013 roku zostały sporządzone cztery sprawozdania kwartalne, sprawozdanie okresowe i sprawozdanie roczne.

Pracownicy Funduszu są również ekspertami biorącymi w udział w pracach Grupy Roboczej, działającej przy Instytucji Pośredniczącej, w zakresie oceny projektów według kryteriów merytorycznych II stopnia.

Część wydatków związanych z wdrażaniem POIiŚ jest współfinansowana ze środków Pomocy Technicznej POIiŚ. W 2013 roku Fundusz złożył 4 wnioski o płatność, w tym jeden wniosek rozliczający IV kwartał 2012 roku oraz trzy wnioski rozliczające wydatki za I, II i III kwartał 2013 roku. Łączna kwota refundacji wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez Fundusz ze środków Unii Europejskiej wyniosła w 2013 roku 2 357 tys. zł.

2. KONTROLA W RAMACH POIŚ

W 2013 roku Fundusz prowadził działania kontrolne związane z realizacją Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na podstawie planów kontroli lub doraźnie w następujących obszarach:

- kontrole na miejscu realizacji projektu,
- kontrole procedur zawierania umów oraz aneksów do umów,
- kontrole (autoryzowanie) wniosków beneficjentów o płatność.

Kontrole projektów na miejscu miały na celu weryfikację prawidłowości realizacji projektu, w tym sprawdzenie, czy informacje dotyczące postępu w realizacji projektu oraz poniesionych wydatków przedstawiane przez beneficjenta we wnioskach o płatność są zgodne ze stanem rzeczywistym. Zgodnie z planem kontroli przewidywano wykonanie 4 kontroli na miejscu (w tym 2 na zakończenie projektów).

W 2013 roku przeprowadzono 4 kontrole na miejscu, 2 planowe i 2 doraźne, zakończone w każdym przypadku wydaniem zaleceń pokontrolnych. Dwie kontrole na zakończenie projektów przeniesiono na 2014 rok. Będą one wykonane po przeprowadzeniu pełnej weryfikacji wniosku o płatność końcową.

Wykaz przeprowadzonych w 2013 roku kontroli na miejscu projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przedstawia Załącznik nr 5.

Kontrole procedur zamówień publicznych miały na celu sprawdzenie, czy umowy są zawierane zgodnie z prawem, w szczególności, czy przestrzegane są zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców.

Przeprowadzono 33 kontrole procedur zawierania umów (w tym 13 kontroli aneksów do umów). Z ogólnej liczby przeprowadzonych kontroli, 12 kontroli było zaplanowanych, a 21 doraźnych. Łącznie sporządzono 33 opinie, w których opisano uchybienia występujące w przetargach oraz określono związane z nimi korekty kosztu kwalifikowanego. Podczas przeprowadzonych kontroli:

- w 14 opiniach nie stwierdzono uchybień; wynik kontroli: *bez zastrzeżeń*,
- w 10 opiniach stwierdzono uchybienia nie powodujące skutków finansowych, (bez nałożenia korekty finansowej); wynik kontroli: *z nieistotnymi zastrzeżeniami*,
- w 9 opiniach stwierdzono uchybienia powodujące skutki finansowe zakończone nałożeniem korekty finansowej; wynik kontroli: *z istotnymi zastrzeżeniami*.

Wykaz kontroli procedur zawierania umów oraz aneksów do umów w 2013 roku w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko stanowi Załącznik nr 6.

Kontrole wniosków o płatność obejmowały weryfikację załączonych dokumentów rozliczeniowych oraz sprawdzenie kwalifikowalności poszczególnych wydatków, a w szczególności:

- zgodności zakresu wykonanych prac z umową o dofinansowanie,
- zgodności poniesionych wydatków z zasadami kwalifikowania wydatków zawartymi w Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków,
- autoryzację kwoty wydatków uznanych za kwalifikowane.

W 2013 roku przeprowadzono 79 weryfikacji wniosków o płatność zakończonych autoryzacją, w tym 47 rozliczających środki Unii Europejskiej na łączną kwotę 83 182 tys. zł.

Wykaz kontroli wniosków o płatność zakończonych autoryzacją w 2013 roku w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przedstawia Załącznik nr 7.

V. GOSPODAROWANIE ŚRODKAMI FINANSOWYMI W 2013 ROKU

Fundusz gospodarował środkami finansowymi zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska z uwzględnieniem wymogów ustawy o rachunkowości i Rozporządzenia Rady Ministrów z 16.11.2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Udzielenie dofinansowania ze środków Funduszu poprzedzała ocena zgodności z Zasadami, analiza wielkości planowanego efektu ekologicznego i kosztu jego uzyskania oraz ocena zabezpieczenia udzielanych pożyczek. Wypłata środków następowała w formie refundacji zweryfikowanych wydatków lub zaliczkowo w ratach, z uwzględnieniem zasady wypłaty kolejnych rat dopiero po zaakceptowaniu przez Fundusz rozliczenia kwot uprzednio wypłaconych. Prowadzone były kontrole realizacji rzeczowej i finansowej zadania u beneficjenta.

Fundusz prowadzi księgi rachunkowe w oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości. Sprawozdanie finansowe Funduszu za 2013 rok zostało poddane badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta wpisanego na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych. Wyboru rewidenta LEX-FIN s.c. LEX-FIN Sp. z o.o. Stanisław Bazan z siedzibą w Katowicach, dokonała Rada Nadzorcza Funduszu w ramach przeprowadzonego postępowania zgodnie z Regulaminem udzielania zamówień publicznych. W przedstawionej opinii Rewident potwierdza, że zbadane sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową Funduszu.

Sprawozdanie OŚ- 4w/n roczne z gospodarowania Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - stanowi Załącznik nr 8.

1. BILANS

Suma bilansowa na koniec 2013 roku wyniosła 1 272 880 tys. zł i wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o ponad 72.361 tys. zł. Po stronie aktywów na zanotowaną zmianęłożył się wzrost środków pieniężnych (78 613 tys. zł) oraz wzrost wartości posiadanych udziałów i akcji (5 531 tys. zł) przy jednoczesnym spadku należności z tytułu pożyczek udzielanych w ramach działalności statutowej (11 434 tys. zł). Należności z tytułu udzielonych pożyczek których wartość na dzień bilansowy wynosiła 1 047 868 tys. zł stanowią największy składnik aktywów Funduszu (82%).

Odpowiednio do zmiany aktywów wzrosła wartość źródeł ich finansowania. Rok 2013 był szczególnie dla sytuacji finansowej Funduszu. Ustawa z dnia 16 listopada 2012 roku o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce, między innymi wprowadziła zmiany do ustawy Prawo ochrony środowiska. Uległy zmianie terminy wnoszenia przez zobowiązanych opłat za korzystanie ze środowiska, które stanowią podstawowe źródło przychodów Funduszu. Przed zmianą podmiot korzystający ze środowiska wnosił opłatę do końca miesiąca następującego po upływie każdego półrocza. Po zmianie, począwszy od opłat należnych za rok 2013, obowiązuje jeden termin wnoszenia opłat za dany rok kalendarzowy do 31 marca następnego roku. W konsekwencji w 2013 roku Fundusz uzyskał przychody z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska w kwocie 60 531 tys. zł co stanowi 48% kwoty uzyskanej w roku 2012. Jest to sytuacja przejściowa, w 2014 roku szacujemy przychody w kwocie 113 000 tys. zł. W celu zachowania ciągłości realizacji planu działalności w odpowiedzi na zmianę terminów wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, skutkujących zmniejszeniem w 2013 roku wpływów, Fundusz zaciągnął w NFOŚiGW pożyczkę w kwocie 68.032 tys. zł. Pożyczka została udzielona na okres 7 lat z zachowaniem 18 miesięcznej karencji, oprocentowanie wynosi 1% p.a.

Udział kapitału (funduszu) własnego w finansowaniu majątku zmniejszył się w stosunku do lat poprzednich jednak nadal jest bardzo bezpieczny i przekracza 94%.

Tabela nr 4. Wybrane pozycje bilansu

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Za rok 2012	Za rok 2013
I.	AKTYWA, z tego:	1 200 519	1 272 880
1.	Rzeczowe aktywa trwałe	7 612	7 340
2.	Należności długoterminowe	840 365	832 107
3.	Inwestycje długoterminowe	36 836	42 367
4.	Należności krótkoterminowe	222 382	218 577
5.	Inwestycje krótkoterminowe	93 127	171 740
II.	PASYWA, z tego:	1 200 519	1 272 880
1.	Kapitał (fundusz) własny, z tego:	1 200 143	1 204 353
1.1.	Kapitał (fundusz) podstawowy	1 102 211	1 144 827

2. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

W roku 2013 statutowe przychody Funduszu, uzyskiwane na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska, wyniosły 62 464 tys. zł i były niższe od uzyskanych w roku poprzednim o 63 316 tys. zł. Przyczyny zanotowanego spadku zostały szczegółowo opisane w części dotyczącej bilansu.

Wydatki bezzwrotne zrealizowane przez Fundusz w 2013 roku, związane z dofinansowaniem ochrony środowiska i gospodarki wodnej, stanowiące koszt w rozumieniu rachunku wyników, wyniosły 91 302 tys. zł. W tej kwocie mieszczą się udzielone dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów, umorzenia udzielonych pożyczek, a także wypłacone nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i przekazane gminom utracone dochody z tytułu podatku od nieruchomości (w wyniku ulg w związku z prowadzoną gospodarką wodną). Poziom finansowania bezzwrotnego był tylko nieznacznie niższy od zrealizowanego w roku 2012 (98 465 tys. zł). Wprowadzenie konkursowego trybu kwalifikacji wniosków o dofinansowanie, w odróżnieniu od naborów ciągłych spowodowało w 2012 roku przejściowy spadek poziomu finansowania w wyniku zmiany okresowości realizowanych wypłat. Wykonanie za rok 2013 pokazuje zatrzymanie spadku i jak planujemy w roku 2014 zanotujemy wzrost wypłaconego dofinansowania.

W okresie sprawozdawczym koszty działalności biura wyniosły 14 496 tys. zł. Zarząd przykłada dużą wagę do efektywności wykorzystania posiadanych zasobów, uzasadnienia i celowości ponoszonych kosztów działalności. W szczególności temu celowi służą procedury udzielania zamówień publicznych i kontroli zarządczej. Prowadzona jest ocena ogólnego poziomu ponoszonych kosztów, w odniesieniu do zakresu i skali prowadzonej działalności. Wskaźnik kosztów działalności skorygowanych o koszty obsługi POiŚ w relacji do udzielonego finansowania w 2013 roku wyniósł 3,5%. Omawiając koszty działalności Funduszu należy zauważyć, za zapisem zawartym w Strategii działania Funduszu na lata 2013-2016, że koszty te mają pełne pokrycie w przychodach finansowych jakie Fundusz uzyskuje w wyniku prowadzonej działalności.

Przychody finansowe stanowią istotną pozycję rachunku wyników. W 2013 roku uzyskano kwotę 34 350 tys. zł co oznacza 3,2% wzrost w relacji do roku poprzedniego. Systematyczny wzrost wartości

udzielanego finansowania w formie pożyczek przekłada się na wyższe przychody z odsetek, mimo spadku stopy redyskonta weksli, która stanowi podstawę do ustalenia stopy oprocentowania udzielanych przez Fundusz pożyczek.

Wynik finansowy nie jest obciążony podatkiem dochodowym od osób prawnych, ponieważ na mocy ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych Fundusz korzysta ze zwolnienia podmiotowego. Zysk netto w 2013 roku wyniósł 2 609 tys. zł. Zgodnie z uchwałą Rady Nadzorczej, podjętą na wniosek Zarządu, zysk w całości został przeznaczony na fundusz podstawowy, zwiększając możliwości finansowania celów statutowych w kolejnych latach. Zasadniczy wpływ na wysokość wyniku finansowego miało przejściowe zmniejszenie przychodów statutowych przy utrzymaniu poziomu dotacyjnego finansowania ochrony środowiska.

Tabela nr 5. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Za rok 2012	Za rok 2013
1	Przychody	126 083	62 741
2	w tym opłaty i kary ekologiczne	125 781	62 464
3	Koszty	112 131	105 798
4	w tym wydatki związane z dofinansowaniem ochrony środowiska	98 465	91 302
5	koszty funkcjonowania organów i biura	13 667	14 496
6	Zysk (Strata)	13 952	(43 056)
7	Pozostałe przychody operacyjne	2 222	2 362
8	w tym dotacja w ramach pomocy technicznej POIiŚ	2 179	2 357
9	Pozostałe koszty operacyjne	1	34
10	Zysk (Strata) z działalności operacyjnej	16 173	(40 728)
11	Przychody finansowe	40 516	44 667
12	w tym odsetki	39 771	40 542
13	Koszty finansowe	14 073	1 330
14	w tym: aktualizacja wartości inwestycji	12 677	1 084
15	odsetki	0	194
15	Zysk (Strata) z działalności gospodarczej	42 616	2 609
16	Zysk (Strata) brutto = netto	42 616	2 609

Sprawozdanie finansowe (bilans, rachunek zysków i strat) przedstawiono w Załączniku nr 9

VI. STRUKTURA FINANSOWANIA ZADAŃ

1. STRUKTURA WPŁYWÓW I WYDATKÓW

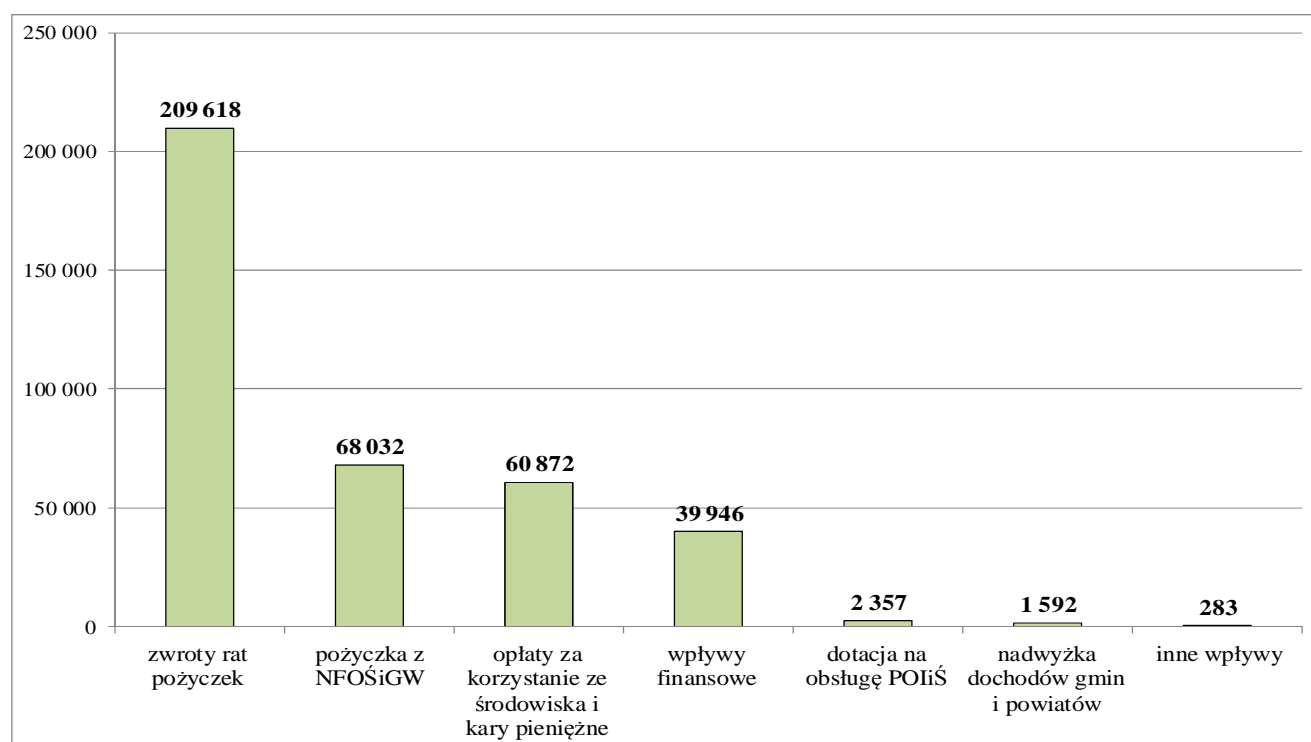
W strukturze wpływów środków finansowych od szeregu lat znaczące pozycje stanowią wpływy z tytułu:

- zwrotów rat pożyczek i kredytów,
- opłat za korzystanie ze środowiska,
- odsetek od pożyczek i lokowania środków pieniężnych na rachunkach bankowych.

Dodatkowo w 2013 roku istotnym elementem w strukturze wpływów Funduszu była zaciągnięta w Narodowym Funduszu pożyczka w ramach uruchomionego programu Region. Pożyczka w wysokości 68 032 tys. zł przeznaczona została na dofinansowanie 46 zadań w ramach zwrotnego finansowanie działalności statutowej Funduszu.

Rys. 4. Wpływy Funduszu w 2013 roku

[w tys. zł]

Wpływy Funduszu w 2013 roku wyniosły 382 700 tys. zł, w porównaniu do roku 2012 zmniejszyły się z tytułu:

- opłat za korzystanie ze środowiska o 65 013 tys. zł,
- zwrotów rat pożyczek o 17 174 tys. zł.

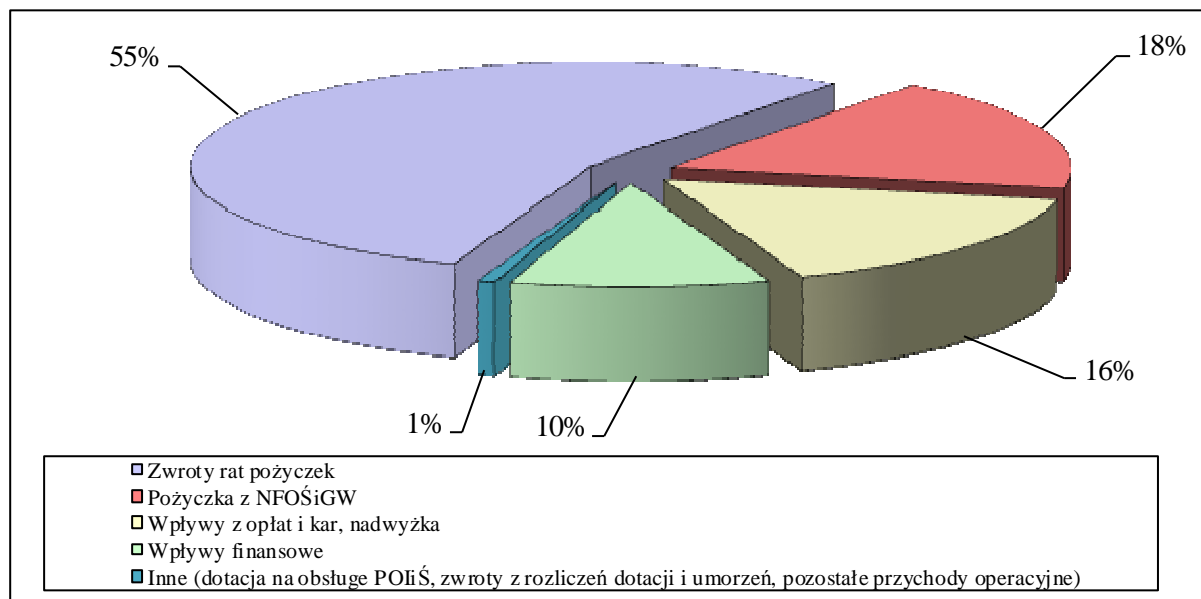
W 2013 roku Fundusz uzyskał wpływy z nadwyżki dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych. Nadwyżkę wpłaciły Gminy: Poczesna, Pawonków, Bojszowy oraz Powiat Bieruńsko-Lędziński.

Tabela nr 6. Struktura wpływów Funduszu w latach 2011-2013

[w tys. zł]

Lp.	Wpływy	2011	2012	2013
1.	Wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	132 491	125 781	60 872
2.	Nadwyżka dochodów gmin i powiatów	3 768	0	1 592
3.	Zwroty rat pożyczek	201 057	226 792	209 618
4.	Wpływy finansowe (w ujęciu kasowym)	39 292	39 927	39 946
5.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa (dotacja na obsługę POliŚ)	2 732	2 179	2 357
6.	Inne (zwroty z rozliczeń dotacji i umorzeń, pozostałe przychody operacyjne)	4 298	1 119	283
7.	Pożyczka z NFOŚiGW			68 032
Razem		383 638	395 798	382 700

Rys. 5. Struktura wpływów Funduszu w 2013 roku

Wydatki Funduszu w roku 2013 wyniosły 305 737 tys. zł, w tym w formie dotacji i dopłat do oprocentowania kredytów – 35 518 tys. zł, środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym – 9 102 tys. zł oraz pożyczek i kredytów – 245 791 tys. zł. Pozostałe wydatki w wysokości 15 326 tys. zł to: nagrody, zwrot gminom utraconych dochodów, koszty działalności organów i biura, wydatki majątkowe własne, koszty finansowe oraz pozostałe koszty operacyjne. Struktura wydatków przedstawiona została w Tabeli nr 7.

Wśród wydatków najwyższą kwotę stanowiły pożyczki i bankowe linie kredytowe – 80,4 %. Udział finansowania w formie dotacji oraz dopłaty do kredytów bankowych wynosił 11,6 % natomiast w formie przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa – 3,0 %.

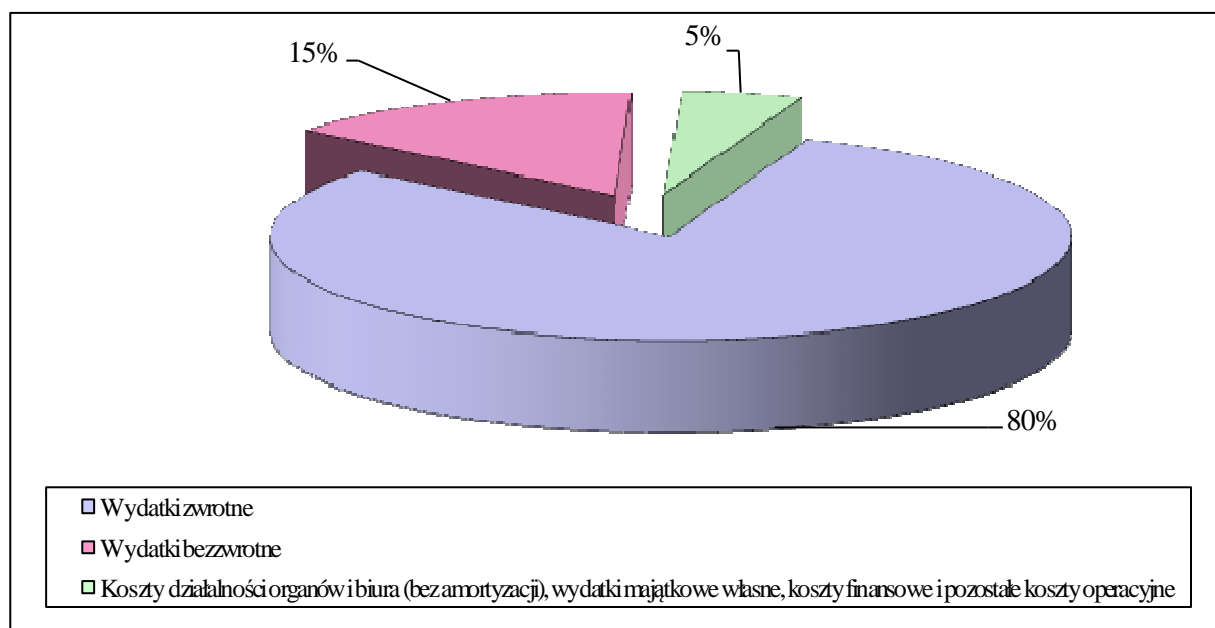
Koszty działalności organów i biura wyniosły 4,5 %, a pozostałe wydatki, na które składały się nagrody, wydatki majątkowe własne, koszty finansowe i operacyjne oraz zwrot gminom utraconych dochodów stanowiły 0,5 % wydatków ogółem.

Tabela nr 7. Struktura wydatków Funduszu w latach 2011-2013

[w tys. zł]

Lp.	Wydatki	2011	2012	2013
1.	Wydatki bezzwrotne (dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych, przekazanie środków pjb, nagrody, zwrot gminom utraconych dochodów)	86 408	54 355	44 990
2.	Wydatki zwrotne (pożyczki i bankowe linie kredytowe)	342 970	276 292	245 791
3.	Koszty działalności organów i biura (bez amortyzacji), wydatki majątkowe własne, koszty finansowe oraz pozostałe koszty operacyjne	12 696	13 674	14 956
Razem		442 074	344 321	305 737

Rys. 6. Struktura wydatków Funduszu w 2013 roku

2. POMOC FINANSOWA FUNDUSZU

W 2013 roku wysokość udzielonej pomocy finansowej Funduszu na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska (w tym umorzenia pożyczek) wyniosła 337 093 tys. zł.

Pomoc finansowa Funduszu w kwotach bezwzględnych była największa w stosunku do inwestycji związanych z ochroną atmosfery, ochroną wód i porządkowaniem gospodarki ściekowej, a w dalszej kolejności z gospodarką wodną, gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi a także z zapobieganiem poważnym awariom. Znaczna część pomocy aktywizowała również profilaktykę zdrowotną, ochronę przyrody i krajobrazu, edukację ekologiczną oraz zarządzanie środowiskowe w regionie.

Podobnie jak w latach ubiegłych, najwyższą pomoc w wysokości 161 142 tys. zł udzielono na zadania z zakresu ochrony atmosfery (47,8% udzielonej przez Fundusz pomocy).

Na inwestycje z zakresu ochrony wód wydatkowano 109 464 tys. zł (32,5 % pomocy udzielonej przez Fundusz).

Zadania w dziedzinie gospodarki wodnej otrzymały pomoc w wysokości 21 591 tys. zł (6,4 % pomocy udzielonej przez Fundusz), przeznaczoną przede wszystkim na budowę i modernizację urządzeń ochrony przeciwpowodziowej oraz inwestycje związane z zaopatrzeniem ludności w wodę pitną.

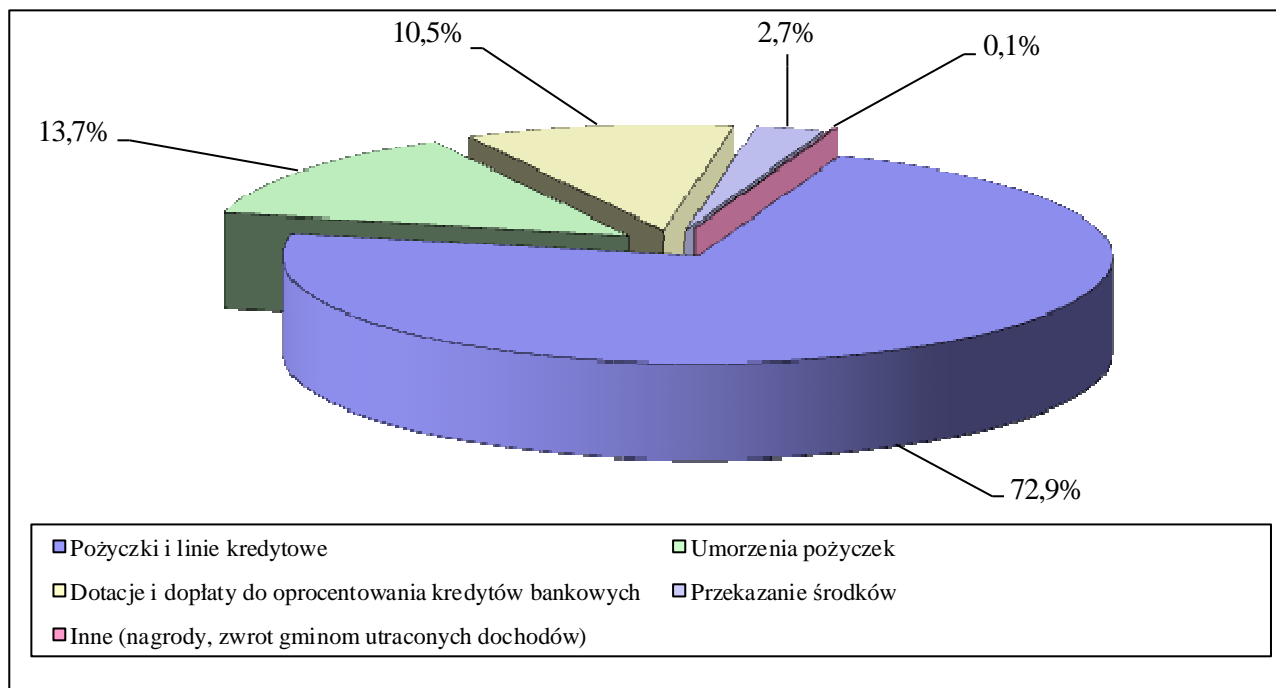
Na zadania z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi wypłacono 16 347 tys. zł, (4,8 % kwoty udzielonej pomocy). Środki Funduszu wykorzystane zostały głównie na ograniczenie obciążenia środowiska odpadami, zapewnienie bezpiecznego dla środowiska składowania odpadów, rewitalizację terenów przemysłowych i zdegradowanych, ochronę gleb użytkowanych rolniczo oraz działania w zakresie rolnictwa ekologicznego.

Na zadania związane z zapobieganiem poważnym awariom wydatkowano 6 924 tys. zł (2,1 % kwoty udzielonej pomocy) dofinansowując zadania realizowane przez Ochotniczą i Państwową Straż Pożarną.

Pozostałe kierunki wydatkowania środków stanowią: profilaktyka zdrowotna, ochrona przyrody i krajobrazu, edukacja ekologiczna, badania, opracowania i ekspertyzy, badania stanu środowiska prowadzone w ramach monitoringu środowiska oraz wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. Udział dofinansowania w ramach tych dziedzin wyniósł 4,3 % kwoty pomocy udzielonej przez Fundusz w 2013 roku.

Pozostały udział w wysokości 2,1 % udzielonej w 2013 roku przez Fundusz pomocy obejmował częściowe umorzenia pożyczek bez warunku przeznaczenia umorzonej kwoty na nowe zadanie ekologiczne, środki na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz inne wydatki (zwrot gminom utraconych dochodów).

Rys. 7. Formy pomocy finansowej udzielonej przez Fundusz w 2013 roku

Z pomocy Funduszu korzystały samorządy i jednostki organizacyjne o charakterze publicznym, przedsiębiorcy, w tym komunalni, a także osoby fizyczne (bankowe linie kredytowe). W roku 2013 wydatki Funduszu w ponad 43% dotyczyły jednostek sektora finansów publicznych.

Podział wypłat środków Funduszu w 2013 roku ze względu na kategorie beneficjentów przedstawia się następująco:

- jednostki samorządu terytorialnego 126 501 tys. zł
- przedsiębiorcy (prywatni i publiczni) 121 351 tys. zł
- spółdzielnie 58 006 tys. zł
- pozostałe podmioty publiczne 20 019 tys. zł
- inne (m.in.: fundacje, stowarzyszenia, kościoły, instytuty badawcze) 11 216 tys. zł

Tabela nr 8. Pomoc udzielona na dofinansowanie zadań w 2013 roku

[w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Udzielona pomoc						
		Dotacje	Przekazanie środków	Pożyczki	Umorzenia	Dopłaty do oprocent. kredytów	Linie kredytowe	Ogółem (3+4+5+6+7+8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Kierunki finansowania	35 346	9 102	242 804	39 552	172	2 987	329 963
1.	Ochrona zasobów wodnych	10 752	1 198	103 766	15 247	92		131 055
1.1.	Ochrona wód	8 026	449	86 852	14 046	91		109 464
1.2.	Gospodarka wodna	2 726	749	16 914	1 201	1		21 591
2.	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	1 055		11 257	4 013	22		16 347
3.	Ochrona atmosfery	9 913	173	127 743	20 268	58	2 987	161 142
4.	Zapobieganie poważnym awariom	2 200	4 724					6 924
5.	Ochrona przyrody i krajobrazu	1 113	159		24			1 296
6.	Edukacja ekologiczna	3 754	12					3 766
7.	Zarządzanie środowiskowe w regionie	1 083	2 836	38				3 957
7.1.	Badania, opracowania i ekspertyzy	531	36	38				605
7.2.	Monitoring środowiska		2 800					2 800
7.3.	Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska	552						552
8.	Profilaktyka zdrowotna	5 476						5 476
II.	Pozostałe (umowy umorzenia bez przeznaczenia)*				6 760			6 760
III.	Nagrody za działalność							340
IV.	Zwroty gminom utraconych dochodów							30
	Ogółem (I+II+III+IV)	35 346	9 102	242 804	46 312	172	2 987	337 093

3. FORMY FINANSOWANIA

3.1. FINANSOWANIE ZWROTNE

Finansowanie zwrotne stanowi główną formę dofinansowania zadań proekologicznych przez Fundusz. Dzięki takiemu finansowaniu zapewniona jest odnawialność środków finansowych, co umożliwia wsparcie finansowe kolejnych zadań.

W 2013 roku wypłaty w formie pożyczek i kredytów z bankowych linii kredytowych wyniosły 246 161 tys. zł, w tym: w formie pożyczek wypłacono 242 804 tys. zł (w tym pożyczek pomostowych 4 728 tys. zł), a w ramach linii kredytowych obsługiwanych przez bank, ze środków Funduszu wypłacono 2 987 tys. zł.

Najwięcej pożyczek wypłacono na inwestycje w ochronie atmosfery oraz na budowę kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków komunalnych. Na zadania te przeznaczono ponad 88% całości udzielonych pożyczek i kredytów.

Tabela nr 9. Finansowanie zwrotne

[w tys. zł]

Lp.	Kierunki finansowania	2011	2012	2013
1.	Ochrona wód	95 805	95 089	86 852
2.	Gospodarka wodna	17 950	15 851	16 914
3.	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	23 439	12 871	11 257
4.	Ochrona atmosfery	205 171	151 946	130 730
5.	Badania, opracowania i ekspertyzy (pożyczka pomostowa)	605	535	38
Razem:		342 970	276 292	245 791

Fundusz współfinansował projekty inwestycyjne realizowane z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej.

Przedsięwzięcia proekologiczne współfinansowane ze środków unijnych były wspierane w formie pożyczek preferencyjnych i pomostowych. Na współfinansowanie projektów z udziałem Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych wypłacono w 2013 roku 58 874 tys. zł (24% wydatków).

Oprocentowanie pożyczek udzielanych przez Fundusz ma charakter preferencyjny i zgodnie z Zasadami wyniosło 0,95 stopy redyskonta weksli, lecz nie mniej niż 3,5% w stosunku rocznym, to jest 4,28%. W przypadku zadań o wysokiej efektywności ekonomicznej stosuje się wyższe oprocentowanie nie przekraczające poziomu stopy bazowej (4,80%) powiększonej o 3 punkty procentowe.

Średnie ważone oprocentowanie dla umów pożyczek udzielonych przez Fundusz w 2013 roku wynosiło 4,34%.

3.2. FINANSOWANIE BEZZWROTNE

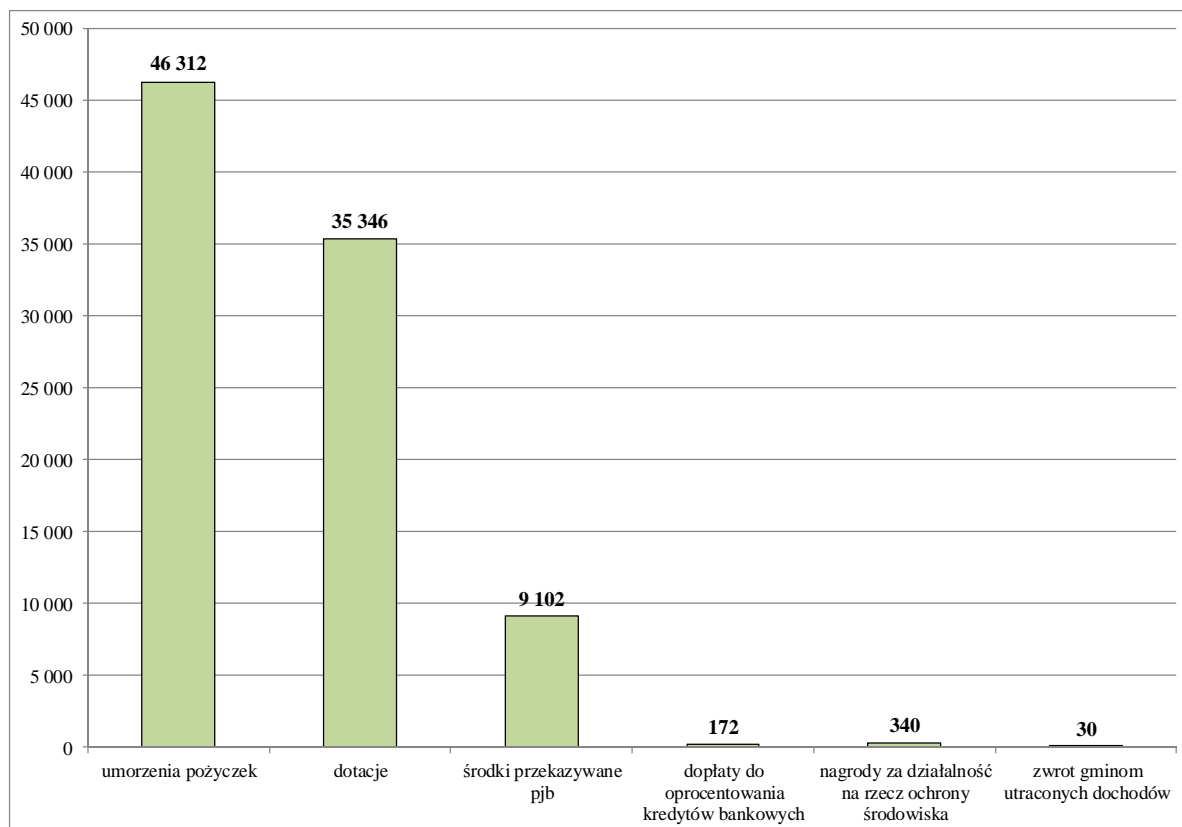
Finansowanie bezzwrotne obejmowało: umorzenia pożyczek, dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych, środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem

rezerwy celowej budżetu państwa, nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska oraz zwrot gminom utraconych dochodów. Łączna wartość pomocy bezzwrotnej udzielonej w 2013 roku przez Fundusz wyniosła 91 302 tys. zł. Wydatki bezzwrotne Funduszu z zasady pokrywane są przychodami statutowymi. Jednakże z uwagi na opisane wcześniej zmiany w ustawie i znaczne zmniejszenie w 2013 roku wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska, pomoc Funduszu w formie dotacyjnego finansowania stanowiła ponad 150% tych wpływów.

Rys. 8. Finansowanie bezzwrotne w 2013 roku

[w tys. zł]

3.2.1. Dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i przekazanie środków

W 2013 roku wypłacono środki finansowe w formie dotacji (łącznie z dopłatami do oprocentowania kredytów) oraz w ramach przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym w wysokości 44 620 tys. zł.

Dotacji na cele inwestycyjne wypłacono 22 747 tys. zł. Najwyższy poziom wydatków miał miejsce w odniesieniu do zadań z zakresu ochrony atmosfery i ochrony wód.

Na dotacje na cele bieżące wypłacono 12 599 tys. zł. W tym zakresie dofinansowanie w 2013 roku objęło przede wszystkim wydatki na profilaktykę zdrowotną dzieci, ochronę przyrody i krajobrazu, edukację ekologiczną oraz gospodarkę odpadami i ochronę powierzchni ziemi.

W 2013 roku kontynuowane były również dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych. Środki przekazywane były na podstawie umów kredytowych, które zostały zawarte przez wnioskodawców z bankami w 2013 r. i latach wcześniejszych. Razem wysokość dopłat Funduszu do oprocentowania kredytów bankowych w 2013 roku wyniosła 172 tys. zł.

W ramach środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa w 2013 roku wypłacono kwotę 9 102 tys. zł, w głównej mierze

z przeznaczeniem na doposażenie w sprzęt do likwidacji zagrożeń ekologicznych jednostek Państwowej Straży Pożarnej województwa śląskiego, zadania realizowane przez regionalne zarządy gospodarki wodnej z zakresu ochrony przeciwpowodziowej oraz monitoring środowiska.

Wysokość wypłaconych środków w podziale na kierunki finansowania w latach 2011 - 2013 przedstawiono w Tabeli nr 10.

Tabela nr 10. Dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych oraz przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym [w tys. zł]

Lp.	Kierunki finansowania	2011	2012	2013
1.	Ochrona wód	4 349	9 209	8 566
2.	Gospodarka wodna	23 452	7 466	3 476
3.	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	11 655	3 266	1 077
4.	Ochrona atmosfery	13 548	10 143	10 144
5.	Zapobieganie poważnym awariom	12 675	8 074	6 924
6.	Ochrona przyrody i krajobrazu	4 930	1 992	1 272
7.	Edukacja ekologiczna	4 713	2 844	3 766
8.	Monitoring środowiska	2 763	2 951	2 800
9.	Badania, opracowania i ekspertyzy	1 668	1 971	567
10.	Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska	149	70	552
11.	Profilaktyka zdrowotna	6 256	5 918	5 476
	Razem	86 158	53 904	44 620

3.2.2. Umorzenia udzielonych pożyczek

W 2013 roku kwota umorzeń od udzielonych pożyczek wyniosła 46 312 tys. zł. Rada Nadzorcza Funduszu w 2013 roku rozpatrzyła 205 wniosków o umorzenie, w tym 188 pozytywnie, 17 negatywnie. Podstawowym warunkiem umorzenia części pożyczki było terminowe zakończenie i rozliczenie realizacji zadania, osiągnięcie określonego umową efektu ekologicznego i rzeczowego oraz spłata co najmniej 50% pożyczki. Pożyczkobiorca zobowiązany był także do wywiązywania się z obowiązku wnoszenia opłat i kar przewidzianych w ustawie Prawo ochrony środowiska oraz z zobowiązań na rzecz Funduszu.

Przy rozpatrywaniu wniosków o częściowe umorzenie pożyczek brane były pod uwagę Zasady obowiązujące w Funduszu w dniu złożenia wniosku o umorzenie. Na wysokość umorzenia miały

wpływ: zmniejszenie wymiaru planowanych do osiągnięcia efektów rzeczowych i ekologicznych, wydłużenie terminów realizacji zadań, terminowość regulowania zobowiązań na rzecz Funduszu.

W 2013 roku częściowe umorzenie pożyczek mogło być udzielone do wysokości:

- 20% wykorzystanej pożyczki, bez warunku przeznaczenia umorzonej kwoty na nowe zadanie ekologiczne,
- 40% wykorzystanej pożyczki, pod warunkiem przeznaczenia umorzonej kwoty na realizację nowego zadania ekologicznego, zgodnego z celami określonymi w ustawie Prawo ochrony środowiska. Jednostki samorządu terytorialnego, które na mocy decyzji Ministra właściwego do spraw finansów publicznych były uprawnione do poboru subwencji wyrównawczej w roku, w którym składany był wniosek o umorzenie części pożyczki, mogły ubiegać się o umorzenie do 45% wykorzystanej pożyczki.

3.2.3. Nagrody za działalność

Fundusz może przyznawać nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej, w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska.

Nagrody w 2013 roku były przyznawane przez Fundusz między innymi:

- z okazji Dnia Ziemi tzw. „Zielone czeki”,
- w konkursie „EkoAktywni” skierowanym do organizacji społecznych z województwa śląskiego prowadzących działalność proekologiczną o charakterze regionalnym i ponadregionalnym.

Łącznie w 2013 roku na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska wypłacono 340 tys. zł.

Wykaz nagród przyznanych przez WFOŚiGW w Katowicach w 2013 roku stanowi Załącznik nr 10.

3.2.4. Zwrot gminom utraconych dochodów

Zgodnie z Ustawą z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 lipca 2006 roku w sprawie zwrotu gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne obowiązki rekompensowania utraconych dochodów przekazano wojewódzkim funduszom.

W 2013 roku rozpatrzono pozytywnie 15 wniosków o zwrot utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości złożonych przez gminy województwa śląskiego. Łączna kwota wypłat w 2013 roku z tego tytułu wyniosła 30 tys. zł. Dla porównania w 2012 roku wypłacono gminom 31 tys. zł.

Wykaz gmin, które uzyskały w 2013 roku zwrot utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów pokrytych wodami jezior oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne stanowi Załącznik nr 11.

4. NADZÓR WŁAŚCICIELSKI

Na dzień 31 grudnia 2013 r. Fundusz wykonywał prawa z akcji lub udziałów w siedmiu spółkach, z tego dwie spółki są w stanie upadłości, a pozostałe pięć prowadzi czynną działalność związaną z ochroną środowiska.

Fundusz wszedł w posiadanie akcji i udziałów w spółkach pod rządami ustawy Prawo ochrony środowiska, obowiązującej do końca 2009 roku, która przewidywała nabywanie przez wojewódzkie fundusze aktywów w spółkach, jeżeli ich statutowym lub ustawowym przedmiotem działalności była ochrona środowiska i gospodarka wodna. Zaangażowanie kapitałowe Funduszu w spółkach wynikało ze zamiany zaległych wierzytelności z tytułu opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i kar na akcje lub udziały.

Wartość księgowa akcji i udziałów posiadanych przez Fundusz na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła 42 366 896,43 zł.

Z uwagi na tendencję wzrostową kursu akcji na Giełdzie Papierów Wartościowych dokonano aktualizacji wartości akcji Banku Ochrony Środowiska S.A. w Warszawie należących do Funduszu, w kwocie 3 929.407,27 zł zwiększającej przychody finansowe Funduszu.

Dokonano także aktualizacji: akcji Spółki Ekofol II S.A. z siedzibą w Bytomiu w kwocie 1 432 940,77 zł oraz udziałów Spółki Beskid Żywiec Spółka z o.o. z siedzibą w Żywcu w kwocie 168 269,38 zł, zwiększającej kapitał z aktualizacji wyceny.

Wartość akcji i udziałów spółek będących w posiadaniu WFOŚiGW w Katowicach - stan na 31.12.2013 r. przedstawiono w Załączniku nr 12.

5. POMOC PUBLICZNA

Zgodnie z ustawą z dnia 30 kwietnia 2004 roku o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej Fundusz jest podmiotem udzielającym pomocy publicznej w rozumieniu Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Wykonując obowiązujące prawo Fundusz udzielał pomocy publicznej w ramach:

- pomocy de minimis zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 roku w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis,
- pomocy regionalnej na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2006 r. w sprawie ustanowienia programu pomocowego w zakresie regionalnej pomocy publicznej na niektóre inwestycje w ochronie środowiska.

Dofinansowanie spełniające kryteria dozwolonej pomocy otrzymało 160 podmiotów na realizację 218 zadań. Wartość pomocy brutto (rozumiana jako ekwiwalent dotacji brutto obliczony zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach) wyniosła 22 428 tys. zł.

Podstawową formą udzielonej pomocy publicznej przez Fundusz w 2013 roku były pożyczki warunkowo umorzone - 95 umów, dotacje – 86 umów oraz pożyczki preferencyjne – 85 umów.

Wartość nominalna pomocy w stosunku do ogólnej wartości wynikającej z umów zawartych przez Fundusz w 2013 roku wynosi 20,62%. Dla porównania w 2012 roku wskaźnik ten kształtował się na poziomie 16,12%.

Wykaz pomocy publicznej udzielonej przez WFOŚiGW w Katowicach w 2013 roku stanowi Załącznik nr 13.

Tabela nr 11. Pomoc publiczna udzielona w latach 2011 – 2013

Lp.	Forma pomocy	Liczba umów w szt.			Wartość pomocy brutto (EDB) w tys. zł		
		2011	2012	2013	2011	2012	2013
1	Pożyczki warunkowo umorzone	45	101	95	17 732	7 136	14 681
2	Dotacje	68	72	86	4 150	2 612	3 542
3	Pożyczki preferencyjne	120	76	85	30 089	2 798	4 117
4	Odroczenie terminu płatności	11	6	10	659	866	67
5	Kredyty preferencyjne	2	-	1	51	-	21
6	Dopłaty do oprocentowania kredytów	-	5	-	-	119	-
Razem		246	260	277	52 681	13 531	22 428

6. WYDATKI MAJĄTKOWE WŁASNE

Wydatki majątkowe Funduszu w roku 2013 wyniosły 740 tys. zł. Inwestycje własne Funduszu obejmowały między innymi wydatki na zakup systemu informatycznego, serwerów, sprzętu i oprogramowania komputerowego. Najwyższą pozycję w wydatkach majątkowych Funduszu stanowił zakup Zintegrowanego Systemu Informatycznego.

Zakup Zintegrowanego Systemu Informatycznego został zrealizowany w wyniku postępowania przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych. Zakres zamówienia obejmował dostawę, wdrożenie wraz z przekazaniem kodów źródłowych Systemu Informatycznego, świadczenie serwisu gwarancyjnego przez okres 18 miesięcy oraz integrację z dotychczas eksploatowanym systemem. Zobowiązanie Wykonawcy do dostarczenia w ramach umowy kodów źródłowych, zapewnia Funduszowi gwarancję niezależności od dostawcy oprogramowania oraz umożliwia po upływie okresu serwisu gwarancyjnego, wybranie w trybie otwartym i konkurencyjnym podmiotu do świadczenia usługi nadzoru i utrzymania Systemu Informatycznego. Taki działaniem w pełni odpowiada rekomendacjom wydanym przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, dotyczącym udzielania zamówień publicznych na systemy informatyczne.

W ramach dostawy i wdrożenia Systemu Informatycznego, zakupiono moduły: Budżetowanie, Finanse i Księgowość, Środki Trwałe, Kadry i Płace, Zarządzanie Zasobami Ludzkimi, Zamówienia Publiczne i Archiwum. Zakup tych elementów Systemu, pozwolił na uzyskanie w pełni Zintegrowanego Systemu Informatycznego opartego na jednej, wspólnej bazie danych. Takie rozwiązanie ułatwia zarządzanie Funduszem oraz umożliwia bieżące i płynne zarządzanie budżetem na każdym z etapów jego realizacji i z poziomu zdefiniowanych grup użytkowników. Umożliwia on również planowanie nie tylko w obszarze wydatków, ale również w zakresie funkcjonowania Biura (zatrudnienie, wynagrodzenia, szkolenia, zamówienia itp.). Dodatkowo, systemem objęty został pełny proces udzielania zamówień publicznych.

Plan rozwoju IT w latach 2013-2014, określa zakres rozbudowy infrastruktury informatycznej w Funduszu. W ramach realizacji tego Planu, dokonano w roku 2013 zakupu 2 serwerów (wymiana istniejących) wraz z macierzą oraz oprogramowaniem do wirtualizacji. Poprzez wdrożenie takiego modelu, poprzedzonego wnikliwą analizą potrzeb oraz dostępności, uzyskano optymalne dla potrzeb Funduszu rozwiązanie, gwarantujące bardzo wysoki poziom bezpieczeństwa danych, przestrzeń do ich przechowywania, przy jednoczesnym zapewnieniu ich dostępności oraz szybkości przetwarzania.

W 2013 roku podobnie jak w latach poprzednich dokonany został także zakup i wymiana wycofanych z eksploatacji komputerów.

VII. WNIOSKI I UMOWY O DOFINANSOWANIE ZADAŃ

1. WNIOSKI O DOFINANSOWANIE ZADAŃ

Przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków o dofinansowanie zadań proekologicznych ze środków Funduszu odbywa się w ramach naborów wniosków o udzielenie dofinansowania w wyznaczonych terminach. Dzięki takiemu systemowi Fundusz może dofinansować zadania najlepiej przygotowane, przynoszące największe efekty ekologiczne przy najniższych kosztach.

Terminy oraz katalog obszarów dotyczących przedsięwzięć objętych naborami lub trybem konkursowym ogłoszony był na stronie internetowej Funduszu.

W ramach naboru na 2013 rok do Biura Funduszu wpłynęło 757 wniosków o dofinansowanie realizacji przedsięwzięć ekologicznych na łączną kwotę 541 035 tys. zł. W ramach naboru na 2014 rok wpłynęły 533 wnioski na łączną kwotę 665 201 tys. zł, z tego 89 wniosków uzyskało w 2013 roku decyzje o dofinansowaniu zadania.

Zarząd i Rada Nadzorcza podjęły decyzje o dofinansowaniu 704 zadań, przeznaczając na ich realizację 305 431 tys. zł. Pozytywnie rozpatrzono:

- 85 wniosków z zakresu ochrony zasobów wodnych, w tym:
 - 53 wnioski z zakresu ochrony wód,
 - 32 wnioski z zakresu gospodarki wodnej,
- 52 wnioski z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi,
- 210 wniosków z zakresu ochrony powietrza i ochrony przed hałasem,
- 32 wnioski z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu,
- 170 wniosków z zakresu edukacji ekologicznej,
- 4 wnioski z zakresu zapobiegania poważnym awariom,
- 11 wniosków z zakresu badań, opracowań i ekspertyz,
- 1 wniosek z zakresu monitoringu środowiska,
- 1 wniosek z zakresu wspomagania systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska,
- 138 wniosków z zakresu profilaktyki zdrowotnej.

Procedura rozpatrywania wniosków nie została zakończona podjęciem decyzji o dofinansowaniu dla 142 wniosków z następujących przyczyn:

- rezygnacji wnioskodawców z realizacji zadań,
- niezgodności z Listą przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków Funduszu na 2013 rok,
- złożenia wniosków po terminie naborów,
- braku uzupełnień w wymaganym terminie,
- niskiej efektywności ekologicznej realizowanych zadań,
- braku zdolności kredytowej,
- braku zabezpieczeń,
- wnioski w trakcie uzupełnień przewidziane do rozpatrzenia w 2014 roku,

- komercyjnego charakteru zadania niekwalifikującego się do dofinansowania zgodnie z „Regulaminem przyznawania pożyczek z podwyższonym oprocentowaniem dla zadań o wysokiej efektywności ekonomicznej”,
- niedopuszczalności pomocy publicznej.

Do Funduszu wpłynęło 14 wniosków o udzielenie promesy dofinansowania zadań. Organy Funduszu podjęły uchwały o udzieleniu promesy dofinansowania na kwotę 65 821 tys. zł.

Zestawienie wniosków o środki WFOŚiGW w Katowicach na 2013 rok przedstawiono w Załączniku nr 14 natomiast stan realizacji zadań przyjętych do dofinansowania w 2013 roku w podziale na kierunki finansowania ochrony środowiska przedstawiono w Załączniku nr 15.

2. ZAWARTE UMOWY

W 2013 roku zawarto 984 umów o dofinansowanie zadań ze środków Funduszu na kwotę ogółem 327 769 tys. zł. Struktura zawartych umów przedstawia się następująco:

- 446 umów dotacji na kwotę 34 431 tys. zł,
- 21 umów przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym na kwotę 11 121 tys. zł,
- 288 umów pożyczek na kwotę 233 658 tys. zł,
- 188 umów umorzenia pożyczek na kwotę 46 333 tys. zł,
- 40 umów w ramach bankowych linii kredytowych na kwotę 2 108 tys. zł,
- 1 umowa na dopłaty do oprocentowania kredytu bankowego na kwotę 118 tys. zł.

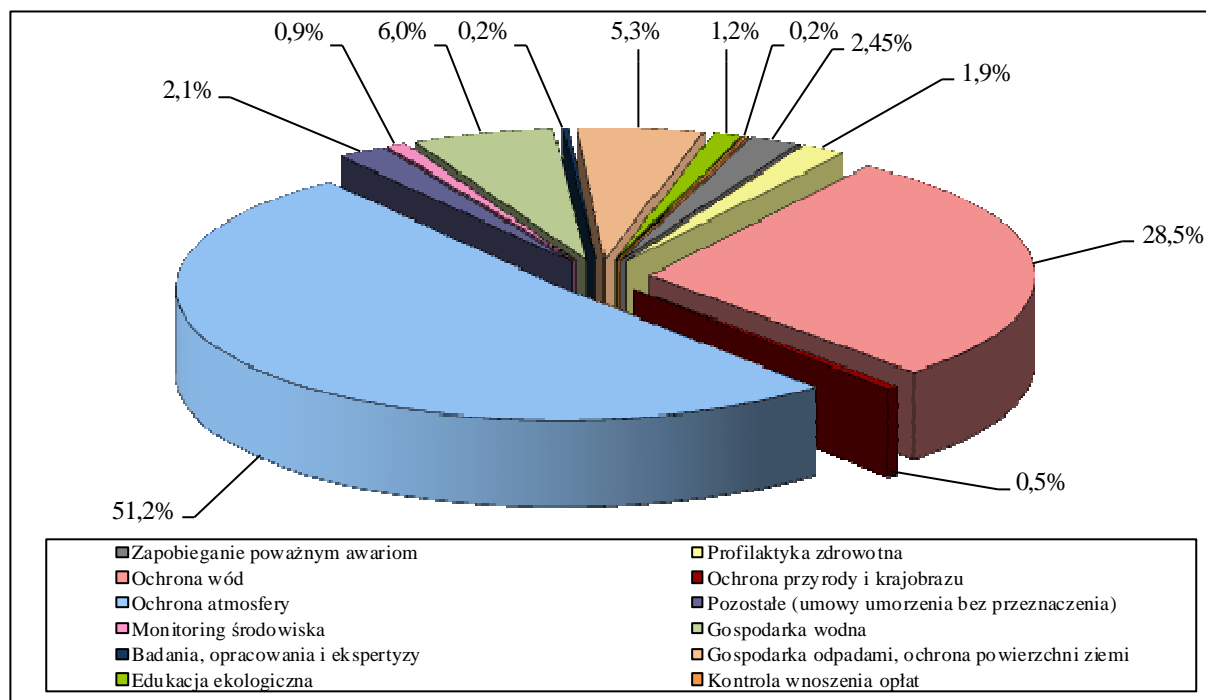
Koszt całkowity projektów realizowanych przy wsparciu finansowym Funduszu wyniósł 966 488 tys. zł. Tym samym, 1 złotówka środków Funduszu zaangażowała kolejne 2 zł środków inwestycyjnych.

Dodatkowo, w ramach dysponowania przez Fundusz środkami udostępnionymi przez Narodowy Fundusz (zgodnie z umową udostępnienia środków zawartą 31.12.2010 roku) w 2013 roku zawartych zostało 15 umów dotacji na kwotę 341 tys. zł z jednostkami samorządu terytorialnego na przedsięwzięcia zgodne z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest.

Największa liczba zawartych umów w 2013 roku dotyczyła dofinansowania zadań z zakresu ochrony atmosfery - 401 umów. Największy udział finansowy w 2013 roku miały umowy, w ramach których dofinansowywano zadania mające na celu ochronę atmosfery – 51 %. Wysoki udział wartościowy miały także umowy na zadania z zakresu ochrony wód – 28 % oraz gospodarki wodnej – 6 %.

Zestawienie zbiorcze umów zawartych w 2013 roku ze środków WFOŚiGW w Katowicach przedstawia Załącznik nr 16.

Rys. 9. Struktura udzielonego dofinansowania (na podstawie umów zawartych w 2013 r.)

2.1. UMOWY DOTACJI, PRZEKAZANIA ŚRODKÓW I POŻYCZEK

Wyплаты środków Funduszu dokonywane są na podstawie umów dotacji, umów przekazania środków oraz umów pożyczek. Część umów to umowy wieloletnie, z których wynikają zobowiązania do realizacji w latach następnych. Na koniec 2013 roku wielkość zobowiązań wynikających z zawartych umów wyniosła 122 188 tys. zł.

Wykaz zawartych w roku 2013 umów dotacji, przekazania środków i pożyczek zawierają Załączniki nr 16a, 16b i 16c.

2.2. UMOWY UMORZENIA POŻYCZEK

Na podstawie podjętych przez Radę Nadzorczą uchwał, w 2013 roku zawarto 188 umów umorzenia, na kwotę 46 333 tys. zł.

Uzyskane z umorzenia części pożyczek środki, beneficjenci przeznaczali w ponad 85 % na realizację nowych zadań ekologicznych, zgodnych z celami określonymi w ustawie Prawo ochrony środowiska. System warunkowych umorzeń stymulował realizację kolejnych przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska na terenie województwa śląskiego. Najwięcej środków przeznaczonych zostało na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony atmosfery 20 289 tys. zł oraz ochronę wód 14 046 tys. zł.

Część pożyczkobiorców, którzy nie planują w najbliższym czasie realizacji kolejnych zadań związanych z ochroną środowiska, skorzystała z preferencyjności udzielanego przez Fundusz dofinansowania, wnioskując o udzielenie częściowych umorzeń w niższym wymiarze, ale bez wskazywania celu ekologicznego.

Zestawienie umów zawartych w wyniku podjętych decyzji o częściowym umorzeniu zawiera Załącznik nr 16d.

2.3. UMOWY W RAMACH BANKOWYCH LINII KREDYTOWYCH

W 2013 roku kontynuowana była linia kredytowa „Dom energooszczędny” z przeznaczeniem na budowę obiektów energooszczędnych w zakresie obejmującym zakup i montaż:

- urządzeń niekonwencjonalnych źródeł ciepła (pompy ciepła, kolektory słoneczne),
- układów wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła (tylko dla układów, dla których odzysk ciepła wynosi min. 75%),
- systemu wymiennika gruntowego,
- instalacji ogrzewania,
- materiałów izolacyjnych ścian, stropów, dachów, posadzek,
- stolarki okiennej i drzwiowej.

Realizowana była także umowa bankowej linii kredytowej „Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery”.

Kredytowaniem objęte zostały następujące zadania:

- budowa, modernizacja lub wymiana na bardziej efektywne ekologicznie i energetycznie systemy grzewcze oraz układy technologiczne, przeznaczone do ogrzewania pomieszczeń, podgrzewania wody oraz wytwarzania ciepła technologicznego dla istniejących obiektów,
- budowa systemów z udziałem niekonwencjonalnych źródeł energii,
- zastosowanie rozwiązań technicznych zmniejszających straty ciepła w obiektach, dla których pozwolenie na użytkowanie wydano przed 01.01.1986 r. wraz z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem poprzez składowanie odpadów zawierających azbest.

Linie bankowe były obsługiwane przez Bank Ochrony Środowiska S.A. wybrany w drodze przetargu.

Łącznie podpisano 40 umów kredytowych na kwotę 2 108 tys. zł. Z bankowych linii kredytowych korzystały w głównej mierze osoby fizyczne realizujące przedsięwzięcia proekologiczne.

Wykaz umów kredytów zawartych w 2013 roku w bankowych liniach kredytowych zawiera Załącznik nr 16e.

2.4. UMOWY DOPŁAT DO OPROCENTOWANIA KREDYTÓW BANKOWYCH

W 2013 roku zawarta została 1 umowa na dopłaty do oprocentowania kredytu bankowego w wysokości 118 tys. zł. Beneficjent dopłaty zawarł umowę kredytową z bankiem w wysokości 1 286 tys. zł. Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych zajmowały w działalności Funduszu marginalne miejsce i miały charakter uzupełniający.

Wykaz zawartych w roku 2013 umów dopłat do oprocentowania kredytów bankowych zawiera Załączniki nr 16f.

VIII. EFEKTY EKOLOGICZNE I RZECZOWE Z UMÓW ZAWARTYCH W 2013 ROKU

Ustawowym celem realizowanej przez Fundusz pomocy finansowej jest wspieranie działań mających za zadanie ochronę środowiska i gospodarkę wodną. Bezpośrednią miarą działalności Funduszu są efekty rzeczowe i ekologiczne związane z realizacją dofinansowanych przedsięwzięć.

Wykaz efektów ekologicznych i rzeczowych z umów zawartych w 2013 roku stanowi Załącznik nr 17.

1. OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

W ramach umów zawartych w 2013 roku zaplanowana została realizacja:

- z zakresu ochrony wód:
 - 309 km kanalizacji sanitarnej,
 - 9,7 km kanalizacji deszczowej,
 - 86 szt. przepompowni ścieków,
 - 288 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków,
 - 5.383 szt. podłączeń do kanalizacji,
 - 3 oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 18.700 m³/d,
 - 10 modernizacji oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 97.229 m³/d.
- z zakresu gospodarki wodnej:
 - 39,8 km sieci wodociągowej (w tym wymiana 7,8 km sieci wodociągowych z azbestocementu),
 - 552 szt. przyłączy wodociągowych,
 - 3 stacji uzdatniania wody o wydajności 23.700 m³/d,
 - 1 ujęcia wody o wydajności 1.500 m³/d,
 - regulacji koryt rzek i potoków na długości 4.016,5 km,
 - 2 zbiorników przeciwpowodziowych o pojemności 15.445 m³,
 - odbudowy urządzeń infrastruktury technicznej w ramach usuwania szkód powodziowych w Gminie Lelów i Lipie,
 - 1 kompletu systemu monitorująco-kontrolnego,
 - zakupu sprzętu przeciwpowodziowego.

W ramach realizacji zadań z zakresu gospodarki wodnej 8.980 osób zostanie objętych środkami ochrony przeciwpowodziowej oraz chroniony będzie obszar o powierzchni 1.604, 6 ha.

Do najważniejszych inwestycji obejmujących zakres ochrony wód, do których przystąpiono w 2013 roku należą zadania:

- Budowa biologiczno-mechanicznej oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Ożarowice realizowanej w ramach projektu kluczowego: Infrastruktura okołolotniskowa Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach – gospodarka wodno-ściekowa. Beneficjentem środków Funduszu jest Gmina Mierzęcice. Celem inwestycji jest budowa mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków o przepustowości $Q_{\text{śrd}}$ 2.500 m³/d, zlokalizowanej w gminie Ożarowice. Oczyszczalnia przejmie ścieki z terenu aglomeracji Ożarowice, składającej się z miejscowości gmin Ożarowice i Mierzęcice oraz sołectwa

Brynica w gminie Miasteczko Śląskie. Jednocześnie gmina Mierzęcice przystąpiła do budowy 55 km kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i 13 km rurociągów tłocznych oraz 16 sztuk przepompowni. Ścieki z 1.020 posesji odprowadzane będą do budowanej oczyszczalni.

- Budowa kanalizacji wraz z przepompowniami dla Gminy Ożarówice w ramach projektu kluczowego: Infrastruktura okołolotniskowa Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach – gospodarka wodno-ściekowa realizowane przez Gminę Ożarówice. Zadanie przewiduje wybudowanie 53,9 km kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i 18,1 km rurociągów tłocznych oraz 28 sztuk przepompowni. Ścieki z 1.391 posesji odprowadzane będą do budowanej oczyszczalni ścieków w Ożarówicach.
- Modernizacja części biologicznej oczyszczalni ścieków w Skoczowie wraz z linią odwadniania osadów - zadanie realizowane przez Miejską Spółkę SKO-EKO Spółka z.o.o w Skoczowie. Celem inwestycji jest poprawa i optymalizacja procesu oczyszczania ścieków, zapewnienie ciągłości pracy modernizowanych urządzeń, zmniejszenie zużycia energii, a także przystosowanie oczyszczalni do modernizacji linii technologicznej pod kątem uruchomienia biogazowni. Przepustowość modernizowanej oczyszczalni wynosi $Q_{\text{śrd}} 16.000 \text{ m}^3/\text{d}$.
- Gmina Rudziniec kolejnym etapem kontynuuje budowę przydomowych oczyszczalni w ramach zadania „Program budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Rudziniec - etap III”. Oczyszczalnie powstaną na obszarze, na którym budowa kanalizacji sanitarnej z przyczyn technicznych i ekonomicznych jest nieuzasadniona. Przyjęcie takiego rozwiązania miało na celu stopniowe, ale systemowe rozwiązanie problemu oczyszczania ścieków na terenie gminy (we wcześniejszych etapach wykonano 121 przydomowych oczyszczalni). Etapem III objętych będzie 55 gospodarstw domowych.

Do najważniejszych inwestycji z zakresu gospodarki wodnej, do których przystąpiono w 2013 roku należą zadania:

- Budowa stacji uzdatniania wody na ujęciu wody w Zbrostawicach - zadanie realizowane przez Gminę Zbrostawice ma na celu wykonanie na bazie istniejącego ujęcia nowej stacji uzdatniania wody. Decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu z 17.09.2010 roku w związku z wykryciem skażenia tri i tetrachloroetenu, ujęcie zostało wyłączone z eksploatacji. W wyniku realizacji zadania powstanie nowa stacja uzdatniania o wydajności $1.500 \text{ [m}^3/\text{d]}$ oparta o metodę usuwania tri i tetrachloroetenu w procesie desorpcji.
- Rozbudowa stacji uzdatniania wody w Przywarach wraz z budową sieci wodociągowej z przyłączami w gminie Ciasna - zadanie realizowane przez Gminę Ciasna ma na celu budowę sieci wodociągowej PE o długości 13.959 mb wraz z 58 przyłączami do budynków. Sieć będzie zasilana ze stacji uzdatniania wody w Przywarach, która w ramach zadania zostanie rozbudowana. Poprzez zabudowę dodatkowych studni wydajność SUW wzrośnie z 800 do $1.500 \text{ m}^3/\text{d}$.
- Przełożenie wodociągu z rur azbestowo-cementowych na rury PE w miejscowości Stanisławów, Lindów, Julianów - zadanie realizowane przez Gminę Lipie ma na celu wymianę istniejącego wodociągu azbestowo-cementowego oraz przyłączy wodociągowych na sieć z rur PE. Realizacja inwestycji przełoży się bezpośrednio na poprawę jakości i ciśnienia wody dostarczanej do budynków mieszkalnych, a także zapewni zmniejszenie awaryjności i wyeliminowanie nieszczelności sieci wodociągowej. Zadanie obejmuje wykonanie 3,9 km sieci wodociągowej oraz 130 przyłączy wodociągowych o długości 1,1 km.

- Odbudowa urządzeń infrastruktury technicznej uszkodzonej w wyniku powodzi w Gminie Lelów - 2013 rok - zadanie realizowane przez Gminę Lelów. Prace związane z usuwaniem skutków powodzi polegają na przebudowie i odbudowie sieci wodociągowej PE (przewiert w rurze ochronnej pod dnem rzeki) o długości 0,6 km, przepompowni wody o wydajności 30 m³/d, urządzeń kanalizacji deszczowej PVC o długości 0,4 km.
- Modernizacja 3 stawów w Owsiszczech w celu utrzymania funkcji retencyjnej w ramach ochrony przeciwpowodziowej sołectwa - inwestycja jest realizowana przez Gminę Krzyżanowice. Celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa powodziowego miejscowości Owsiszcze. W ramach zadania kompleks 3 stawów rybnych zostanie zmodernizowany i zaadaptowany na suchy zbiornik przeciwpowodziowy o pojemności 13.000 m³.
- Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego Z-3 w Owsiszczech w ramach ochrony przeciwpowodziowej sołectwa - inwestycja jest realizowana również przez Gminę Krzyżanowice. W ramach zadania zostanie wybudowany suchy zbiornik przeciwpowodziowy o pojemności 2.445 m³.

2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

W 2013 roku Fundusz zawarł umowy z zakresu gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi, w tym między innymi na realizację:

- Budowy instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów biodegradowalnych na terenie Regionalnej Instalacji przetwarzania Odpadów w Knurowie, przy ul. Szybowej 44.
- Budowy Gminnego Punktu Zbierania Odpadów Niebezpiecznych GPZON w Jastrzębiu-Zdroju.
- Ucyfrowienia dwóch pracowni RTG zlokalizowanych w Przychodni Nr 2 w Katowicach, przy ul. Piotrowickiej 68 oraz Przychodni Nr 3 w Katowicach, przy ul. Zawiszy Czarnego 7a.
- Likwidacji zalewiska „Sakandrzok” w Wodzisławiu Śląskim.
- Likwidacji tzw. „dzikich wysypisk” odpadów komunalnych na niektórych nieruchomościach w Bielsku-Białej.
- Demontażu, transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest z zabudowań mieszkańców prywatnych na terenach 14 gmin województwa śląskiego z wykorzystaniem środków Funduszu oraz Narodowego Funduszu.

3. OCHRONA ATMOSFERY

Umowy na realizację zadań związanych z ochroną atmosfery, zawarte w 2013 roku, stworzyły możliwość zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery o:

- 426.979 kg/a zanieczyszczeń pyłowych,
- 303.386.204 kg/a zanieczyszczeń gazowych, w tym:
 - 1.754.047 kg/a SO₂,
 - 380.761 kg/a NO_x,
 - 1.469.269 kg/a CO,
 - 299.781.971 kg/a CO₂,
 - 156 kg/a b-a-p.

Do najważniejszych zadań należą:

- Inwestycje realizowane w ramach lokalnych programów obniżenia emisji w budynkach mieszkalnych na terenie: Bielska-Białej (zmniejszenie emisji: pyłu - 9.314 kg/a, CO₂ -

307.156 kg/a), Bierunia (zmniejszenie emisji: pyłu - 8.895 kg/a, CO₂ - 385.763 kg/a), Gorzyc (zmniejszenie emisji: pyłu - 3.726 kg/a, CO₂ - 137.826 kg/a), Węgierskiej Górki (zmniejszenie emisji: pyłu - 2.827 kg/a, CO₂ - 181.975 kg/a), Zabrze (zmniejszenie emisji: pyłu 7.455 kg/a, CO₂ - 707.171 kg/a).

- Budowa bloku energetycznego w JSW KOKS S.A. (dawniej Koksownia Przyjaźń S.A. wcześniej Koksownia Przyjaźń Sp. z o.o.) w Dąbrowie Górniczej (zmniejszenie emisji: pyłu – 163.157 kg/a, CO₂ – 232.066.336 kg/a, produkcja energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych min. 512.088 MWh/a).
- Budowa silników gazowych z generatorami energii elektrycznej oraz kotła gazowego na terenie Wydziału XII ZEC S.A. „Śląsk” przy ul. Kalinowej 12 w Rudzie Śląskiej (zmniejszenie emisji: pyłu - 8.473 kg/a, CO₂ – 17.140.457 kg/a, produkcja energii elektrycznej w agregacie kogeneracyjnym min. 18.148 MWh/a).
- Budowa silnika gazowego z generatorem energii elektrycznej na terenie Wydziału IX Wesoła w Mysłowicach (zmniejszenie emisji: pyłu - 8.327 kg/a, CO₂ – 17.079.716 kg/a, produkcja energii elektrycznej w agregacie kogeneracyjnym min. 18.000 MWh/a).
- Budowa Zakładu Produkcji Kompozytowych Paliw Stałych realizowana przez Polski Koks S.A. w Katowicach (produkcja kompozytowego paliwa stałego w ilości min. 60.000 Mg/a).
- Modernizacja instalacji odpylania spalin za kotłami OR-16/40 nr 1 i nr 3 w Elektrociepłowni „Kostuchna” - Wydział IV „Murcki” (zmniejszenie emisji pyłu - 95.712 kg/a).

W 2013 roku kontynuowane były przez jednostki sektora finansów publicznych na terenie województwa śląskiego działania związane z termomodernizacją obiektów oświatowych i służby zdrowia, co przyczyniło się lokalnie do obniżenia „niskiej emisji”.

Przeprowadzona została modernizacja systemu produkcji ciepła przez inne podmioty, w tym z zastosowaniem źródeł energii odnawialnej:

- Budowa elektrowni fotowoltaicznych: w Katowicach realizowana przez Wyższą Szkołę Techniczną, Fabrykę Sprzętu i Narzędzi Górniczych Grupa Kapitałowa FASING S.A. oraz Termo-Klima MK Sp. z o.o. Spółka Komandytowa, w Chełmie Śląskim realizowana przez Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjne MONTANEX Sp. z o.o., w Zabrzu realizowana przez Marani Sp. z o.o.
- Termomodernizacja wraz z zabudową układu kolektorów słonecznych w obiekcie Górnośląskiego Centrum Zdrowia Dziecka w Katowicach, realizowana przez Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 6 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka im. Jana Pawła II.

4. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM

W zakresie zapobiegania poważnym awariom w 2013 roku zawarto umowy o dofinansowanie zadań realizowanych przez Komendę Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej oraz Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.

W ramach zadań realizowanych przez Komendę Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej dofinansowano zakup m.in.:

- dwóch ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych (GCBA 6x6) z przyczepami do przewozu substancji ropopochodnych,
- dwóch ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych (GCBA 4x4/6),
- jednego ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego (GCBA 4x4/3),

- jednego średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego (GBA 4x4),
- jednego średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego (GBA 4x2),
- dwóch lekkich samochodów ratownictwa technicznego do usuwania skutków poważnych awarii (SLRT),
- jednego lekkiego samochodu rozpoznawczo-ratowniczego z funkcją ratownictwa ekologiczno-chemicznego (SLRR),
- dwóch lekkich pojazdów do przewozu neutralizatorów i sorbentów oraz uczestników akcji ratowniczych (SLKw),
- kontenera proszkowego ze zbiornikiem na proszek,
- jednego nośnika kontenerowego do transportu kontenerów.

W ramach zadań realizowanych przez Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej dofinansowano zakup między innymi:

- dziesięciu sztuk agregatów wysokociśnieniowych,
- trzydziestu sztuk agregatów prądowórczych jedno- lub trójfazowych,
- czterech lekkich samochodów ratowniczo-gaśniczych,
- trzech średnich i czterech ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych.

Zbiornicze zestawienie efektów ekologicznych i rzeczowych z umów zawartych w 2013 roku przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela nr 12. Efekty ekologiczne z umów pożyczek, dotacji i przekazania środków zawartych w 2013 roku

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1. Ochrona wód			
1	Odprowadzanie ścieków z n połączeń do budynków	szt.	5.383
2	Oczyszczanie ścieków w ilości n do parametrów określonych w pozwoleniu wodnoprawnym na odprowadzanie ścieków oczyszczonych	m ³ /d	115.929
3	RLM kanalizacji	RLM	23.717
4	Odprowadzanie wód opadowych	liczba zadań	5
5	Redukcja stężeń zanieczyszczeń powietrza w oczyszczalni	liczba zadań	1
6	Oczyszczanie ścieków do wymogów określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24.07.2006 r w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego lub w pozwoleniu wodno-prawnym w przypadku, w których jest to wymagane	liczba zadań	3
2. Gospodarka wodna			
1	Dostawa wody do picia, o jakości zgodnej z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. z późn. zm. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	liczba zadań	11
2	Liczba ludności objętej środkami ochrony przeciwpowodziowej	os	8.980
3	Obszar chroniony	ha	1.605
4	Pojemność rezerwy powodziowej	m ³	15.445
5	Poprawa możliwości zapobiegania zagrożeniom powodziowym oraz w zakresie likwidacji i zwalczania skutków powodzi	liczba zadań	2
6	Przepływ wód	m ³ /s	878

7	Przyłącza wodociągowe	szt.	40
8	Zmniejszenie strat wody	liczba zadań	7
3. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi			
1	Unieszkodliwienie odpadów - składowanie	Mg	3.903
2	Neutralizacja skażeń gleby - powierzchnia	ha	9.000
3	Selektywne zebranie i przekazanie do odzysku, recyklingu lub unieszkodliwiania w skali roku co najmniej	Mg/a	12
4	Powierzchnia zagospodarowanego przyrodniczo terenu	ha	1,60
5	Redukcja odpadów biodegradowalnych kierowanych do składowania	Mg/a	20.000
6	Odzysk odpadów biodegradowalnych	Mg/a	14.000
4. Ochrona atmosfery			
1	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - b-a-p	kg/a	156
2	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO	kg/a	1.469.269
3	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO ₂	kg/a	299.781.971
4	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - NO _x	kg/a	380.761
5	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - SO ₂	kg/a	1.754.047
6	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych	kg/a	426.979
7	Oszczędność energii	GJ/a	200.561
8	Oszczędność energii elektrycznej	kWh/a	173.783
9	Produkcja energii cieplnej z biomasy	GJ/a	329
10	Produkcja energii cieplnej z instalacji solarnej	GJ/a	9.630
11	Produkcja energii cieplnej z pomp ciepła	GJ/a	11.883
12	Produkcja energii elektrycznej ze źródeł energii odnawialnej	kWh/a	606.562
13	Produkcja energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych	MWh/a	548.236
14	Produkcja paliw niskoemisyjnych	Mg/a	60.000
15	Unieszkodliwienie azbestu	Mg	9
5. Zapobieganie poważnym awariom			
1	Poprawa możliwości jednostek straży pożarnej w zakresie likwidacji i zwalczania skutków poważnych awarii, powodzi, wypadków i katastrof chemicznych i ekologicznych.	liczba zadań	4
6. Monitoring środowiska			
1	Bieżąca analiza i dokumentowanie stanu środowiska	liczba zadań	1
7. Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska			
1	Zakup sprzętu i oprogramowania służącego systemowi kontroli wnoszenia przewidzianych ustawą opłat za korzystanie ze środowiska	liczba zadań	1

Tabela nr 13. Efekty rzeczowe z umów pożyczek, dotacji i przekazania środków zawartych w 2013 roku

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1. Ochrona wód			
1	Kanalizacja sanitarna o długości	mb	309.120
2	Przepompownie	szt.	86

3	Kanalizacja deszczowa o długości	mb	9.661
4	Separator	szt.	1
5	Modernizacja oczyszczalni ścieków	szt./m ³ /d	10/97.229
6	Oczyszczalnia ścieków komunalnych	szt./m ³ /d	3/18.700
7	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	szt.	288
2. Gospodarka wodna			
1	Zakup sprzętu przeciwpowodziowego	kpl.	2
2	System monitorujący/kontrolny	kpl.	1
3	Stacja uzdatniania wody o wydajności	szt./m ³ /d	3/23.700
4	Regulacja rzeki na długości	mb	4.017
5	Przyłącza wodociągowe	szt.	552
6	Sieć wodociągowa o długości	mb	39.848
7	Pojemność powodziowa zbiornika retencyjnego	szt./tys. m ³	2/15.445
8	Ujęcie wody o wydajności	szt./m ³ /d	1/1.500
9	Usuwanie szkód powodziowych	liczba zadań	2
10	Przepompownia wody	szt.	1
3. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi			
1	Unieszkodliwienie odpadów - składowanie	m ²	140.127
2	Unieszkodliwienie odpadów - składowanie	Mg	2.161
3	Zakup wapna nawozowego	Mg	26.666
4	Zakup urządzeń zapobiegających powstawaniu odpadów.	kpl.	2
5	Gminny punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych	szt.	1
6	Powierzchnia zagospodarowanego przyrodniczo terenu	ha	1,6
7	Linia technologiczna do kompostowania odpadów o wydajności	Mg/a	25.000
4. Ochrona atmosfery			
1	Instalacja fotowoltaiczna	m ²	4.671
2	Instalacja odpylania spalin	kpl	4
3	Instalacja ogrzewania	kpl	137
4	Instalacja solarna	kpl	646
5	Kolektory słoneczne	m ²	2.711
6	Oświetlenie energooszczędne	kpl	81
7	Pompa ciepła	kpl	17
8	Pozostałe inwestycje związane z odnawialnymi źródłami energii	kpl	11
9	Pozostałe inwestycje z zakresu ochrony atmosfery	kpl	2
10	Sieci ciepłe wraz z przyłączami	m	9.576
11	Termoizolacja obiektów	kpl	516
12	Układ kogeneracji w oparciu o konwencjonalne źródło energii	kpl	3
13	Wentylacja mechaniczna	kpl	10
14	Węzeł cieplny	kpl	51

15	Zlikwidowane dotychczasowe źródło ciepła	kpl	970
16	Źródło ciepła opalane biomasą	kpl	1
17	Źródło ciepła opalane gazem	kpl	46
18	Źródło ciepła opalane paliwem stałym	kpl	10
19	Źródło ciepła	kpl	876
20	Unieszkodliwienie azbestu	m ²	880
5. Zapobieganie poważnym awariom			
1	Zakup niezbędnego sprzętu	komplet	5.243
6. Monitoring środowiska			
1	Wykonanie badań w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska województwa śląskiego w 2013 roku	liczba zadań	1
7. Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska			
1	Zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem	szt.	1

Tabela nr 14. Efekty ekologiczne z umów umorzenia pożyczek zawartych w 2013 roku

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1. Ochrona wód			
1	Odprowadzanie ścieków z n podłączeń do budynków	szt.	859
2	Stworzenie warunków do oczyszczenia ścieków do parametrów określonych w pozwoleniu wodnoprawnym	m ³ /d	3.622
2. Gospodarka wodna			
1	Zmniejszenie strat wody - średnio dla zadania	%	49,50
3. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi			
1	Unieszkodliwianie odpadów - składowanie	Mg	143
2	Selektywne zebranie i przekazanie do odzysku, recyklingu lub unieszkodliwiania w skali roku co najmniej	Mg	5
3	Zakup urządzenia do utylizacji lub unieszkodliwiania odpadów	szt.	4.220
4	Unieszkodliwianie odpadów	Mg/a	20
4. Ochrona Atmosfery			
1	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych	kg/a	84.916
2	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - SO ₂	kg/a	41.612
3	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - NO _x	kg/a	7.484
4	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO	kg/a	85.358
5	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - CO ₂	kg/a	7.337.835
6	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych - b-a-p	kg/a	5
7	Oszczędność energii	GJ/a	29.075
8	Unieszkodliwienie azbestu	Mg	259,5
9	Oszczędność energii elektrycznej	kWh/a	13.000
10	Produkcja energii cieplnej z instalacji solarnej	GJ/a	197
11	produkcja energii cieplnej z pomp ciepła	GJ/a	59

Tabela nr 15. Efekty rzeczowe z umów umorzenia pożyczek zawartych w 2013 roku

Lp.	Nazwa efektu	Jedn. miary	Wielkość planowana
1. Ochrona wód			
1	Podłączenia	szt.	849
2	Kanalizacja deszczowa	mb	1.016
3	Oczyszczalnia ścieków komunalnych	m ³ /d	355
4	Kanalizacja sanitarna o długości	mb	47.226
5	Modernizacja oczyszczalni ścieków	-	1
6	Przepompownie	szt.	14
2. Gospodarka wodna			
1	Przyłącza wodociągowe	szt.	135
2	Sieć wodociągowa o długości	mb	7.454
3. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi			
1	Unieszkodliwianie odpadów - składowanie	Mg	143
2	Instalacja, linia technologiczna, urządzenie o wydajności w Mg	Mg/a	20
4. Ochrona Atmosfery			
1	Zlikwidowane dotychczasowe źródło ciepła	kpl	63
2	Źródło ciepła opalane gazem	kpl	1
3	Źródło ciepła opalane paliwem stałym	kpl	28
4	Węzeł cieplny	kpl	17
5	Pompa ciepła	kpl	1
6	Instalacja solarna	kpl	27
7	Sieci cieplne wraz z przyłączami	mb.	4.506
8	Instalacja ogrzewania	kpl	7
9	Termoizolacja obiektów	kpl	32
10	Pozostałe inwestycje z zakresu ochrony atmosfery	kpl	1
11	Unieszkodliwienie azbestu	m ²	22.680
5. Ochrona Przyrody i Krajobrazu			
1	Nasadzenie drzew	szt.	220

5. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

W zakresie ochrony obszarów i obiektów cennych przyrodniczo w ramach udzielonego przez Fundusz dofinansowania zaplanowano realizację między innymi następujących prac:

- w zakresie działań związanych z realizacją celów ochrony oraz zachowaniem przedmiotów ochrony obowiązujących w rezerwach przyrody, parkach krajobrazowych, obszarach chronionego krajobrazu, użytkach ekologicznych, stanowiskach dokumentacyjnych, zespołach przyrodniczo-krajobrazowych, w tym wdrażanie planów ochrony dla rezerwatów i parków krajobrazowych – wykonanie cięć pielęgnacyjnych na 91 szt. starodrzewu, poprawę warunków

siedliskowych starodrzewu na obszarze 63 397 ha na obszarze Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich; zakup 1 000 szt. owiec wypasanych na terenach Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego,

- w parkach zabytkowych w Krowiarkach, Tarnowskich Górach, Reptach, Żywcu, Bielsku Białej, Złotym Potoku, Grodźcu, Sośnicowicach, Rybniku, Bytomiu, Goczałkowicach – Zdroju, Pawłowicach i Jaworzu, w ramach prac pielęgnacyjnych: wykonanie cięć i zabiegów pielęgnacyjnych 1 475 szt. starodrzewu, przeprowadzenie wycinki 1 378 szt. drzew, samosiewów, dokonanie nasadzeń 23 675 szt. drzew i krzewów, cięć odmładzających żywopłotów 4 466 m², frezowanie 149 pni, zwalczanie szrotówka kasztanowcowiaczka na 115 szt. starodrzewu, wykoszenie trawników,
- w parku regionalnym przywrócenie walorów przyrodniczo – krajobrazowych Parku Śląskiego, w tym poprzez: urządzenia do natleniania i uzdatniania wody 4 zbiorników wodnych, nasadzenia 500 szt. drzew, zakładanie 12 000 m² wrzosowisk, zakładanie 10 000 m² kwietników bylinowych,
- w ramach ochrony pomników przyrody w Tarnowskich Górach i Łaziskach Rybnickich zabiegi sanitarno – pielęgnacyjne (19 szt. drzew),
- w zakresie rozwoju ogrodów botanicznych w Śląskim Ogrodzie Botanicznym w Mikołowie uzupełnienie istniejącej kolekcji sadowniczej poprzez dosadzenie 1 000 szt. drzew owocowych w różnych odmianach, powiększenie szkółki podkładek drzew o 1 000 szt.,

W ramach ochrony i rehabilitacji zagrożonych rodzimych gatunków zwierząt lub roślin między innymi:

- utrzymano prawidłowy stan liczebny 12 gatunków poprzez zakup i wywieszenie 200 szt. nowych budek lęgowych dla ptaków, czyszczenie 1 767 szt. budek, zakup 900 kg karmy dla ptaków na terenie Nadleśnictwa Świerkianiec,
- polepszo warunki tarliskowe ryb litofilnych na Potoku Centuria poprzez odmulenie cieku wodnego na odcinku 20 m, wykonanie 4 bystrotoków.

W zakresie zadrzewień i zakrzewień – zakładanie mini ogrodów botanicznych, mini arboretów, posadzono 19 609 szt. sadzonek drzew, krzewów i roślin na terenie całego województwa śląskiego przy placówkach oświatowych.

W ramach realizacji zadań dotyczących czynnej ochrony przyrody Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach otrzymała dofinansowanie na:

- wykonanie i montaż 58 szt. tablic dotyczących oznakowania granic dwunastu obszarów Natura 2000,
- wykoszenie łąk na powierzchni 2,3 ha, pielęgnację 278 szt. drzew, wykonanie oraz zainstalowanie 2 rogatek w rezerwacie „Łęczzak”, remont zniszczonego ogrodzenia na powierzchni 0,7 ha w rezerwacie „Ochojec”, wykonanie pielęgnacji 17 szt. drzew w rezerwacie „Lasek Miejski nad Olzą”, przerzedzenie podrostu bukowego na stanowiskach storczyków na powierzchni 1 ha w rezerwacie „Góra Chełm”.

6. EDUKACJA EKOLOGICZNA

W zakresie edukacji ekologicznej zawarto umowy, w ramach których zaplanowano między innymi:

- zorganizowanie warsztatów ekologicznych w ośrodkach edukacji ekologicznej przez jednostki wyspecjalizowane w prowadzeniu edukacji ekologicznej z udziałem ponad 7 895 dzieci i młodzieży z województwa śląskiego,

- zorganizowanie i przeprowadzenie 32 konkursów ekologicznych o zasięgu co najmniej wojewódzkim adresowanych do placówek oświatowych i uczestników indywidualnych, w konkursach wzięło udział ponad 5 tysięcy dzieci,
- doposażenie w drobny sprzęt przyszkolnych grup ekologicznych w 45 śląskich szkołach (35 szkołach podstawowych i 10 gimnazjach) biorących udział w międzynarodowym programie z zakresu edukacji ekologicznej pt.: „Roll-out of 50/50 initiative to unlock energy saving in schools and other public buildings”,
- doposażenie w pomoce dydaktyczne służące realizacji zadań edukacyjnych w ośrodkach edukacji ekologicznej i parkach krajobrazowych na terenie województwa śląskiego,
- zorganizowanie na terenie województwa śląskiego z udziałem ok. 1 570 uczestników 21 seminariów i konferencji, w tym 2 międzynarodowych konferencji,
- upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej i metod oraz celów produkcji rolniczej metodami ekologicznymi,
- zorganizowanie imprez związanych z obchodami Dnia Ziemi, Międzynarodowym Dniem Ochrony Środowiska, w tym Otwarte Studio Ekologiczne,
- realizację 5 programów z zakresu edukacji ekologicznej, w szczególności realizowanych przez ośrodki edukacji i informacji ekologicznej, w ramach programów: zakup rocznej prenumeraty czasopism ekologicznych dla placówek oświatowych województwa śląskiego, wydanie materiałów edukacyjnych, zorganizowanie wykładów, konkursów ekologicznych, zakup i wręczenie nagród, zakupienie sprzętu do prowadzenia zajęć edukacyjnych, zorganizowanie i przeprowadzenie warsztatów ekologicznych,
- zorganizowanie 21 kampanii i akcji edukacyjno-informacyjnych o zasięgu ponadlokalnym i ogólnopolskim, w ramach których przewidziano: wydanie materiałów edukacyjnych, zorganizowanie konferencji, konferencji prasowych, prelekcji, konkursów ekologicznych oraz warsztatów dla dzieci i młodzieży,
- zorganizowanie Konkursu na realizację kampanii informacyjno – edukacyjnych dotyczących gospodarki odpadami na terenie gminy (28 gmin i Górnośląski Związek Metropolitalny),
- zorganizowanie Konkursu na realizację akcji informacyjno – edukacyjnych promujących poprawę stanu środowiska naturalnego w regionie na przestrzeni minionych 20 lat (10 akcji informacyjno – edukacyjnych),
- w ramach promocji ochrony środowiska w mediach – Konkurs „Cykliczne upowszechnianie przez media zasady zrównoważonego rozwoju i informacji dotyczących źródeł i systemów finansowania ochrony środowiska w 2013 roku” wydanie 619 kolumn druku w 31 tytułach prasowych, wyemitowanie 465 audycji na antenie 5 rozgłośni radiowych i 132 programów w 7 stacjach telewizyjnych oraz prowadzenie 6 serwisów ekologicznych,
- jednorazowe publikacje propagujące ochronę środowiska i gospodarkę wodną: wydanie publikacji: e-book, na CD, DVD; druk przewodników, albumów, broszur, folderów, plakatów, zeszytów edukacyjnych, kalendarzy ekologicznych; produkcja filmów; zakup: wydawnictw (książki, albumy, słowniki, encyklopedie, leksykony, itp.),
- oznakowanie 9 ścieżek dydaktycznych, przyrodniczych i ekologicznych na terenie województwa śląskiego.

7. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA

Profilaktyka zdrowotna dzieci obejmuje działania specjalistyczne i działania ogólnoprofilaktyczne. Profilaktyką zdrowotną objęte zostały dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska.

W ramach działań specjalistycznych realizowano programy profilaktyki zdrowotnej dla dzieci z podwyższonym i wysokim poziomem ołowiu we krwi z rejonu Piekar Śląskich, Miasteczka Śląskiego, Bytomia, Tarnowskich Gór, Kalet, Ożarowic, Katowic i Świętochłowic.

W ramach walki z ołowicą zorganizowano wyjazdy profilaktyczno – zdrowotne dla ok. 1 045 dzieci.

Realizowano również program profilaktyki zdrowotnej dla 50 dzieci, na turnusie dla dzieci i młodzieży z cukrzycą i problemami metabolicznymi z terenu województwa śląskiego (turnus realizowany w trakcie wakacji letnich).

W ramach profilaktyki specjalistycznej założono, że z wyjazdów skorzysta 1 095 dzieci.

W ramach działań ogólnoprofilaktycznych realizowano programy profilaktyki zdrowotnej, edukacji ekologicznej i regionalnej edukacji przyrodniczej i ekologicznej dzieci w trakcie wyjazdów śródrocznych na tzw. „zielone szkoły” oraz wyjazdów w okresie wakacji i ferii zimowych.

Założono, że z wyjazdów ogólnoprofilaktycznych realizowanych:

- w trakcie roku szkolnego (zielone szkoły) skorzysta 19 152 dzieci, w tym na teren województwa śląskiego wyjedzie 686 dzieci,
- w okresie wakacji i ferii zimowych wyjedzie 7 171 dzieci, w tym na teren województwa śląskiego wyjedzie 2 333 dzieci.

8. ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE W REGIONIE

W zakresie programów efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii zaplanowano opracowanie dokumentów dla gmin: Miedźno, Tworóg, Krupski Młyn, Zbrosławice oraz Miasteczko Śląskie.

W zakresie planów urządzania lasu lub uproszczonych planów urządzania lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych – na zlecenie starosty zaplanowano sporządzenie uproszczonych planów urządzania lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych, położonych na terenie Powiatu Częstochowskiego w Gminie Starcza o łącznej powierzchni ok. 155 ha.

W ramach badań naukowych, opracowań i ekspertyzy w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej istotnych z punktu widzenia poprawy stanu środowiska województwa śląskiego dofinansowano:

- przygotowanie 6 opracowań dokumentacji przedstawiającej wskazania do prowadzenia czynnej ochrony na terenach cennych przyrodniczo i objętych ochroną prawną położonych w różnych częściach Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego,
- opracowanie „Programu ochrony powietrza dla terenu byłej strefy bieruńsko-pszczyńskiej województwa śląskiego, gdzie stwierdzone ponadnormatywne poziomy substancji w powietrzu”,
- wykonanie dokumentacji „Badania jakości powietrza atmosferycznego dla potrzeb oceny właściwości leczniczych klimatu uzdrowiska Goczałkowice – Zdrój”.

IX. NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA ZAKOŃCZONE W 2013 ROKU

1. OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

Do najważniejszych inwestycji z zakresu ochrony wód, których realizacja została zakończona w 2013 roku należą:

- rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków „Centrum” w Dąbrowie Górniczej (przepustowość: 24.973 m³/d),
- rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gmin: Buczkowice (58,760 km), Łękawica (36,771 km), Imielin (33,77 km), Wielowieś (15,48 km), Kalety (12,673 km), Przystajń (9,117 km), Zbrosławice (8,988 km), Pawonków (8,894 km), Kuźnia Raciborska (5,183 km), Wilamowice (4,536 km), Zawiercie (2,116 km),
- budowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków na terenie gmin: Wielowieś (przepustowość 240,8 m³/d), Krupski Młyn (przepustowość 200 m³/d), Pawonków (przepustowość 93,2 m³/d).

Do najważniejszych inwestycji z zakresu gospodarki wodnej, których realizacja została zakończona w 2013 roku należą:

- modernizacja wodociągu Ø 600 mm Bibiela - Piekary Śląskie na długości 14,995 km,
- modernizacja wodociągu Ø 800 - 1400 mm na długości 0,95 km wraz z modernizacją zbiorników wodnych o pojemności 41 tys. m³,
- budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami domowymi w gminie: Brenna 15,292 km wraz z budową 2 zbiorników o łącznej pojemności 200 m³.

2. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

Do najważniejszych inwestycji z zakresu gospodarki odpadami oraz ochrony powierzchni ziemi, których realizacja została zakończona w 2013 roku należą:

- budowa instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów biodegradowalnych, o zdolności przerobowej 25.000 Mg/a, na terenie Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów w Knurowie, przy ul. Szybowej 44 - Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „KOMART” Sp. z o.o.,
- likwidacja tzw. „dzikich wysypisk” odpadów komunalnych na niektórych nieruchomościach w Bielsku-Białej - usunięcie odpadów porzuconych przez nieznaną sprawców w 35 miejscach na terenach należących do Gminy Bielsko-Biała i przekazanie na składowisko odpadów,
- budowa stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji o możliwości przerobu 1000 sztuk wraków samochodowych w ciągu roku - Jastrzębie Zdrój, ul. Pszczyńskiej 412,
- ucyfrowienie dwóch pracowni RTG zlokalizowanych w Przychodni Nr 2 w Katowicach, przy ul. Piotrowickiej 68 oraz Przychodni Nr 3 w Katowicach, przy ul. Zawiszy Czarnego 7a - zakup i montaż dwóch zestawów składających się z modułu przetwarzania zdjęć RTG oraz stacji diagnostycznej służącej do opisu i archiwizacji zdjęć,
- budowa Gminnego Punktu Zbierania Odpadów Niebezpiecznych (GPZON) w Jastrzębiu-Zdrój przy ul. Dworcowej 17D pozwalającego na selektywną zbiórkę odpadów problemowych pochodzących z gospodarstw domowych i miejskich jednostek budżetowych.

3. OCHRONA ATMOSFERY

Do najważniejszych inwestycji z zakresu ochrony atmosfery, których realizacja została zakończona w 2013 roku należą:

- budowa Zakładu Produkcji Kompozytowych Paliw Stałych w Suszcu o wydajności około 60 tysięcy ton na rok, realizowana przez Polski Koks SA,
- modernizacja instalacji odpylania spalin za kotłami OR-16/40 nr 1 i nr 3 w Elektrociepłowni „Kostuchna” - Wydział IV „Murcki”, (zmniejszenie emisji: pyłu 95.712 kg/a),
- energetyczne wykorzystanie gazu z odmetanowania KWK „Murcki-Staszic” do produkcji energii elektrycznej i ciepła w EC „Wieczorek” - Wydział V ZEC S.A. (zmniejszenie emisji: pyłu 13.144 kg/a, SO₂ 141.550 kg/a),
- termomodernizacja budynków Szpitala Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety III Zakonu Regularnego św. Franciszka zlokalizowanych przy ul. Katowickiej 1 w Cieszynie - etap I, (zmniejszenie emisji: pyłu 381 kg/a, SO₂ 4.073 kg/a),
- kompleksowy program termomodernizacji budynków mieszkalnych należących do zasobów Spółdzielni Mieszkaniowej Domator, usytuowanych w Gliwicach przy ulicach: Bema 20-28; Bema 30-38; Odrowążów 73-81; Odrowążów 83-91 wraz z demontażem i utylizacją odpadów zawierających azbest, (zmniejszenie emisji: pyłu 215 kg/a, SO₂ 3.623 kg/a, unieszkodliwienie 235,72 Mg odpadów zawierających azbest),
- modernizacja kotła WR25 i instalacji odpylania spalin w Zakładzie Ciepłowniczym „Czczott” w Woli, (zmniejszenie emisji: pyłu 38.086 kg/a, SO₂ 4.806 kg/a),
- inwestycje realizowane w ramach lokalnych programów obniżenia niskiej emisji w zasobach mieszkaniowych, m.in. w gminach: Myszków (zmniejszenie emisji: pyłu 13.320 kg/a, SO₂ 5.679 kg/a), Zabrze (zmniejszenie emisji: pyłu 7.455 kg/a, SO₂ 3.187 kg/a),
- modernizacja systemu dystrybucyjnego oraz wykonanie preizolowanych wysokoparametrowych sieci ciepłowniczych z przyłączami do budynków w Jaworznie - Spółka Ciepłowniczo - Energetyczna Jaworzno III Sp. z o.o. (sieci ciepłownicze wraz z przyłączami o długości 3.881,77 mb.),
- modernizacja gospodarki cieplnej budynku Szpitala Zakonu Bonifratrów - wykonanie instalacji wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła oraz termomodernizacja budynku Przychodni Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Katowicach (zmniejszenie emisji: pyłu 67 kg/a, SO₂ 675 kg/a),
- termomodernizacja budynków mieszkalnych wykonana przez Spółdzielnie Mieszkaniowe, m.in.: GÓRNIK z Jaworzna (zmniejszenie emisji: pyłu 671 kg/a, SO₂ 11.297 kg/a); LOKATOR z Dąbrowy Górniczej (zmniejszenie emisji: pyłu 490 kg/a, SO₂ 8.272 kg/a); GÓRNICZĄ SM z Jastrzębia Zdroju (zmniejszenie emisji: pyłu 528 kg/a, SO₂ 8.901 kg/a); HUTNIK z Sosnowca (zmniejszenie emisji: pyłu 175 kg/a, SO₂ 2.946 kg/a); OSKARD z Tychów (zmniejszenie emisji: pyłu 234 kg/a, SO₂ 3.948 kg/a); SM im. Ignacego Jana Paderewskiego w Katowicach (zmniejszenie emisji: pyłu 67 kg/a, SO₂ 1.137 kg/a),
- termomodernizacja budynku Laboratorium Wydziału Budownictwa Politechniki Śląskiej, zlokalizowanego w Gliwicach przy ul. Krzywoustego 7 wraz z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest (zmniejszenie emisji: pyłu-186 kg/a, SO₂-3.136 kg/a, zmniejszenie zapotrzebowania energii cieplnej netto o min. 2.722 GJ/a),
- budowa w Śląskim Szpitalu Reumatologiczno-Rehabilitacyjnym w Ustroniu infrastruktury służącej do produkcji i przesyłu energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych - ogniwa fotowoltaiczne (produkcja energii ze źródeł odnawialnych ok. 50.405 kWh/a),

- kompleksowa termomodernizacja budynków wraz z budową alternatywnego źródła ciepła (instalacja solarna, pompa ciepła) w Szpitalu Chirurgii Urazowej im. dr Janusza Daaba w Piekarach Śląskich (zmniejszenie emisji: pyłu-238 kg/a, przy zmniejszeniu zapotrzebowania energii cieplnej netto o min. 1.317 GJ/a, produkcji energii z instalacji solarnej min. 184,7 GJ/a, produkcji energii cieplnej z pompy ciepła min. 3.232 GJ/a),
- termomodernizacja budynku zlokalizowanego w Gliwicach przy ul. Łużyckiej 24, należącego do Politechniki Śląskiej (zmniejszenie emisji: pyłu - 41 kg/a, SO₂ - 696 kg/a).

4. PROGRAMY I AKCJE EKOLOGICZNE

Do najważniejszych zadań z zakresu edukacji ekologicznej, których realizacja została zakończona w 2013 roku należą:

- LISTY DLA ZIEMI to autorska kampania Fundacji ekologicznej ARKA. W akcji wzięło udział około milion uczestników w kwietniu 2013 roku. W przyszłości planuje się, że będzie to całoroczny program edukacyjny, w którym będą prowadzone akcje sadzenia drzew, zbierania surowców, sprzątania cennych terenów przyrodniczych itd. Głównym elementem akcji było pisanie przez młodych ludzi tematycznych listów, które skierowane były do dorosłych. W 2013 roku tematyka listów dotyczyła gospodarki odpadowej i recyklingu. Akcja wspierała gminy w obowiązku organizacji działań edukacyjnych i promocyjnych związanych z tzw. nową ustawą śmieciową. Planowano, że kampania w województwie śląskim dotrze do 1 000 szkół i przedszkoli. Celem zadania było dostarczenie uczestnikom wiedzy, jak każdy z nich osobiście może przyczynić się do poprawy gospodarki odpadami, oraz zaszczepienie nawyku segregowania odpadów.
- Akcja *edukacyjno* – ekologiczna „Zielona Wyspa Śląsk”. W pierwszym dniu wiosny, w Zabrzańskim Domu Muzyki i Tańca, koncertem gwiazd muzycznych w specjalnie przygotowanym wspólnym repertuarze z uprawiającym „zieloną muzykę” zespołem Carrantuohill, podsumowano piątą edycję akcji ekologicznej pn.: „Zielona Wyspa Śląsk”. Akcja miała za zadanie budowanie nowego wizerunku naszego regionu, który ciągle jest kojarzony bardziej z „czarną krainą” niż regionem, gdzie tereny zielone zajmują ponad 30% powierzchni. Podczas akcji prowadzono edukację ekologiczną społeczeństwa, w szczególności dotyczącą walorów przyrodniczych województwa śląskiego, znaczenia drzew dla środowiska naturalnego. W piątej edycji wraz z Fundacją Ekologiczną ARKA przeprowadzono w miastach partnerskich (Katowice, Chorzów, Rybnik, Tychy, Gorzyce) w terminie 12 – 20 marca 2013 roku warsztaty ekologiczne EKO puzzle, gry i zabawy, przygotowane jako przedsięwzięcie promujące segregację odpadów i recykling, oszczędzanie energii, a także traktujące o tematyce zmian klimatycznych.
- Święto Drzewa to program edukacji ekologicznej poświęcony ochronie i sadzeniu drzew w celu zmniejszenia skutków zmian klimatu. Realizowany jest od 10 lat przez Stowarzyszenie Ekologiczno – Kulturalne Klub Gaja we współpracy z różnymi podmiotami m.in.: placówkami oświatowymi, nadleśnictwami, administracją publiczną, firmami i organizacjami społecznymi, które lokalnie podejmują działania w ramach Święta Drzewa. Święto Drzewa to aktywna edukacja nie tylko na rzecz sadzenia, ale i ochrony drzew oraz ich roli w przyrodzie i jakości życia człowieka. 11. edycja programu Święto Drzewa w 2013 roku objęta była patronatami Ministra Środowiska, Ministra Edukacji Narodowej, Marszałka Województwa Śląskiego i Wojewody Śląskiego. Program rekomendowany był przez Partnerstwo dla Klimatu (Ministerstwo Środowiska) jako dobra praktyka edukacji dla rozwoju zrównoważonego na konferencji klimatycznej COP14 i COP15 oraz przez Instytut Spraw Obywatelskich w „Inspiratorze obywatelskim” jako przykład dobrych praktyk w dziedzinie nieformalnej

edukacji obywatelskiej w obszarze ochrony środowiska. W ciągu 10 lat Święta Drzewa posadzono blisko 570 000 drzew, w tym 158 039 drzew w województwie śląskim.

- Klimat – Człowiek – Środowisko – Śląski Kalendarz Ekologiczny 2013. Celem programu było podniesienie aktywności i świadomości ekologicznej mieszkańców województwa śląskiego poprzez organizację w Śląskim Ogrodzie Botanicznym obchodów świąt ekologicznych. Zadanie to realizowane było przede wszystkim na terenie Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego, na terenie szkół województwa śląskiego, a także w postaci imprez plenerowych i stacjonarnych, połączonych z różnego typu działaniami edukacyjnymi (m.in.: wykłady, prelekcje, seminaria, warsztaty, happeningi, konferencje itp.). Całe zadanie objęło organizację obchodów 10 świąt ekologicznych, między innymi: Dzień Żaby, Międzynarodowy Dzień Ptaków, Międzynarodowy Dzień Różnorodności Biologicznej, Dzień Dzikiej Flory, Fauny i Naturalnych Siedlisk, z których każde posiadało swój osobny charakter, dopasowany do tematyki, terminu oraz okoliczności danego święta.
- Konkurs na realizację kampanii informacyjno – edukacyjnych dotyczących gospodarki odpadami na terenie gminy. Fundusz w 2013 roku ogłosił konkurs na realizację kampanii informacyjno – edukacyjnych dotyczących gospodarki odpadami na terenie gminy. Do dofinansowania zakwalifikowano 29 wniosków z gmin: Bielsko – Biała, Bytom, Chorzów, Chybie, Cieszyn, Czerwona – Leszczyny, Gierałtowice, Godów, Jaworzno, Kalety, Łędziny, Łaziska Górne, Marklowice, Mysłówice, Piekary Śląskie, Pilchowice, Racibórz, Ruda Śląska, Rybnik, Rydułtowy, Skoczów, Suszec, Świerklany, Świętochłowice, Toszek, Tychy, Wodzisław Śląski, Wiry oraz Górnośląski Związek Metropolitalny.
- Konkurs na realizację akcji informacyjno – edukacyjnych promujących poprawę stanu środowiska naturalnego w regionie na przestrzeni minionych 20 lat. Fundusz w 2013 roku ogłosił konkurs na realizację akcji informacyjno – edukacyjnych promujących poprawę stanu środowiska naturalnego w regionie na przestrzeni minionych 20 lat. W ramach Konkursu do dofinansowania zostało wybranych 10 akcji realizowanych na terenie poszczególnych subregionów województwa śląskiego. Akcje zostały zorganizowane przez: Fundację Giesche, Stowarzyszenie Ziemia Zdegradowana Przywrócona Życiu, Związek Stowarzyszeń Śląski Ogród Botaniczny, Fundację Ekologiczną ARKA, Stowarzyszenie Sopol, Stowarzyszenie Nasze Kalety, Stowarzyszenie Ekologiczno – Kulturalne Klub Gaja, Stowarzyszenie Ziemia i My – Centrum Edukacji Ekologicznej, Związek Harcerstwa Polskiego – Komendę Śląskiej Chorągwi, Fundację Zielonej Ligi im. A. Dygacza.
- Kampania „Naturalnie – w Parku Śląskim”, której celem było uświadomienie odwiedzających Park Śląski jak ważne jest podejmowanie inwestycji o charakterze ekologicznym, jak istotna jest rola Funduszu w życiu mieszkańców regionu oraz jak zmienia się otoczenie, dzięki ekologicznym inwestycjom ułatwiającym i wpływającym pozytywnie na komfort życia. Jej organizatorem była Fundacja Park Śląski. Działania odbywały się z wykorzystaniem różnorodnych metod przekazywania informacji m.in.: warsztatów, eventów, wystaw, współpracy z mediami. Kampania była realizowana w szerokim zakresie terminowym – od maja do października 2013 roku.
- Konkurs „Cykliczne upowszechnianie przez media zasady zrównoważonego rozwoju i informacji dotyczących źródeł i systemów finansowania ochrony środowiska w 2013 roku”. Ze środków Funduszu dofinansowano: kolumny ekologiczne w 31 tytułach prasy ogólnoinformacyjnej, ekologicznej w tym upowszechniającej fachową wiedzę ekologiczną oraz audycje w 7 stacjach telewizyjnych, 5 radiowych, a także publikacje w 6 portalach internetowych zawierających serwisy ekologiczne.

X. KONTROLA REALIZACJI ZAWARTYCH UMÓW

Fundusz w 2013 roku przeprowadzał czynności kontrolne obejmujące:

- kontrolę dokumentów stanowiących rozliczenie finansowe projektów,
- kontrolę realizacji umów w terenie.

Przeprowadzanie kontroli pozwoliło zwiększyć skuteczność nadzoru nad wykorzystaniem przekazanych przez Fundusz środków, a co za tym idzie, prawdopodobieństwo wykrycia ewentualnych nieprawidłowości w realizacji dofinansowywanych zadań oraz w sposobie ich dokumentowania.

W 2013 roku przeprowadzono kontrolę na miejscu 238 umów w tym: 121 pożyczek, 45 dotacji, 68 umorzeń, 3 pożyczek pomostowych, oraz 1 przekazania środków. Umowy te dotyczyły realizacji 171 zadań, w tym:

- 69 z zakresu ochrony wód,
- 8 z zakresu gospodarki wodnej,
- 16 z zakresu gospodarki odpadami,
- 61 z zakresu ochrony atmosfery,
- 13 z zakresu profilaktyki zdrowotnej,
- 4 z zakresu edukacji ekologicznej i z opracowaniem programu inwestycyjnego dla zadań planowanych do realizacji przez Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach.

Kontrole wykazały, że w 134 kontrolowanych zadaniach realizacja przebiegała zgodnie z treścią zawartych umów, a w pozostałych przypadkach najczęściej spotykane niedociągnięcia polegały na:

- zakończeniu zadań po terminie przewidzianym umową – (stwierdzono w 17 przypadkach),
- realizowaniu zadań niezgodnie z harmonogramami rzeczowo – finansowymi lub opóźnionych w realizacji – (stwierdzono w 25 przypadkach) zalecano uaktualnienie harmonogramów rzeczowo – finansowych,
- nieosiągnięciu lub zagrożeniu nieosiągnięcia zaplanowanego efektu ekologicznego (stwierdzono w przypadku 4 zadań inwestycyjnych),
- nieosiągnięciu lub zagrożeniu nieosiągnięcia zaplanowanego efektu rzeczowego (stwierdzono w przypadku 5 zadań inwestycyjnych),
- niewłaściwym rozliczaniu środków Funduszu – (stwierdzono w 10 przypadkach) - zobowiązano beneficjenta do weryfikacji lub korekt przygotowanych rozliczeń.

Oprócz kontroli prowadzonych na miejscu, analizowano dokumenty stanowiące rozliczenie kolejnych rat dotacji i pożyczek oraz rozliczeń po zakończeniu realizowanych zadań. W efekcie stwierdzono, że najczęściej pojawiającymi się niedociągnięciami były:

- nieterminowość i niekompletność składanych rozliczeń,
- brak oświadczeń o nie wniesieniu przez właściwe organy uwag do zgłoszeń o zakończeniu budów,
- trudności w wyegzekwowaniu od beneficjentów dokumentów formalnoprawnych potwierdzających należyty przebieg procesu wytwarzania, transportu i utylizacji odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Beneficjenci byli zobowiązani do usuwania tych niedociągnięć. Wykonywanie zaleceń również poddawane było kontroli.

Wykaz kontroli przeprowadzonych w 2013 roku zawiera Załącznik nr 18.

XI. SPIS TABEL

		Strona
Tabela nr 1.	Plan i wykonanie przychodów Funduszu w 2013 roku	4
Tabela nr 2.	Plan i wykonanie kosztów Funduszu w 2013 roku	6
Tabela nr 3.	Planowana i zrealizowana pomoc Funduszu w 2013 roku według kierunków wydatkowania środków	11
Tabela nr 4.	Wybrane pozycje bilansu	25
Tabela nr 5.	Wybrane pozycje rachunku zysków i strat	26
Tabela nr 6.	Struktura wpływów Funduszu w latach 2011-2013	28
Tabela nr 7.	Struktura wydatków Funduszu w latach 2011-2013	29
Tabela nr 8.	Pomoc udzielona na dofinansowanie zadań w 2013 roku	31
Tabela nr 9.	Finansowanie zwrotne	32
Tabela nr 10.	Dotacje, dopłaty do oprocentowania kredytów oraz przekazanie środków	34
Tabela nr 11.	Pomoc publiczna udzielona w latach 2011 – 2013	37
Tabela nr 12.	Efekty ekologiczne z umów pożyczek, dotacji i przekazania środków zawartych w 2013 roku	46
Tabela nr 13.	Efekty rzeczowe z umów pożyczek, dotacji i przekazania środków zawartych w 2013 roku	47
Tabela nr 14.	Efekty ekologiczne z umów umorzenia pożyczek zawartych w 2013 roku	49
Tabela nr 15.	Efekty rzeczowe z umów umorzenia pożyczek zawartych w 2013 roku	50

XII. SPIS RYSUNKÓW

		Strona
Rys. 1.	Plan i wykonanie przychodów za 2013 rok	6
Rys. 2.	Plan i wykonanie kosztów za 2013 rok	8
Rys. 3.	Kierunki wydatkowania środków w 2013 roku	10
Rys. 4.	Wpływy Funduszu w 2013 roku	27
Rys. 5.	Struktura wpływów Funduszu w 2013 roku	28
Rys. 6.	Struktura wydatków Funduszu w 2013 roku	29
Rys. 7.	Formy pomocy finansowej udzielonej przez Fundusz w 2013 roku	30
Rys. 8.	Finansowanie bezzwrotne w 2013 roku	33
Rys. 9.	Struktura udzielonego dofinansowania (na podstawie umów zawartych w 2013 roku)	40

XIII. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1.	Sprawozdanie z wykonania Roczego Planu Finansowego WFOŚiGW w Katowicach za 2013 rok
2	Zestawienie projektów finansowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko monitorowanych przez WFOŚiGW w Katowicach
3	Zestawienie płatności na rzecz beneficjentów w 2013 roku w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko
4	Zestawienie wydatków certyfikowanych w poszczególnych projektach w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w 2013 roku
5	Wykaz przeprowadzonych w 2013 roku kontroli na miejscu projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko
6	Wykaz kontroli procedur zawierania umów oraz aneksów do umów w 2013 roku w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko
7	Wykaz kontroli wniosków o płatność zakończonych autoryzacją w 2013 roku w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko
8	Sprawozdanie OŚ – 4 w/n roczne z gospodarowania Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
9	Sprawozdanie finansowe sporządzone na dzień 31.12.2013 r. (bilans, rachunek zysków i strat)
10	Nagrody przyznane przez WFOŚiGW w Katowicach w 2013 roku
11	Wykaz gmin, które uzyskały zwrot utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości terenów pokrytych wodami sztucznych zbiorników wodnych w 2013 roku
12	Wartość akcji i udziałów spółek będących w posiadaniu WFOŚiGW w Katowicach stan na 31.12.2013 roku
13	Wykaz pomocy publicznej udzielonej przez WFOŚiGW w Katowicach w 2013 roku
14	Zestawienie wniosków o środki WFOŚiGW w Katowicach
15	Stan realizacji zadań na 2013 rok w podziale na kierunki finansowania
16	Zestawienie zawartych w 2013 roku umów: <ul style="list-style-type: none">• zbiorcze

	<ul style="list-style-type: none">• z podziałem na formy dofinansowania:<ul style="list-style-type: none">a) dotacjeb) przekazanie środkówc) pożyczkid) umorzeniae) bankowe linie kredytowef) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych
17	Wykaz efektów ekologicznych i rzeczowych z umów zawartych w 2013 roku
18	Wykaz kontroli przeprowadzonych w 2013 roku